

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Ari-Pekka Sinokki

Opas luottokelpoisuuden määrittämiseen Yrityksessä X Oy

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalous

Opinnäytetyö

8.4.2019

Tekijä Otsikko	Ari-Pekka Sinokki Opas luottokelpoisuuden määrittämiseen Yrityksessä X Oy
Sivumäärä Aika	31 sivua + 3 liitettä 8.4.2019
Tutkinto	Tradenomi
Tutkinto-ohjelma	Liiketalous
Suuntautumisvaihtoehto	Rahoitus ja laskentatoimi
Ohjaaja	Lehtori Tero Hujala
<p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia ja selvittää, mitkä tekijät vaikuttavat luottokelpoisuuden määrittämiseen sekä selvittää Yritys X Oy:n luottopolitiikan mukainen linja asiakasyrityksen luottokelpoisuudelle. Tuloksena tästä syntyi opas luottokelpoisuuden määrittämiseen Yritys X oy:ssä.</p> <p>Opinnäytetyön teoriaosuudessa lähdettiin liikkeelle luottokaupan synnystä, josta siirryttiin käsittelemään nykyajan luottokauppaa, siihen liittyvää luottopolitiikkaa sekä siitä syntyviä riskejä ja niiden hallinnoimista. Seuraavaksi selvitettiin asiaa tilinpäätöksen ja tunnuslukujen avulla. Näiden jälkeen avattiin Yritys X Oy:n koko luotonvalvontaprosessia. Lopuksi esitetään työn avulla syntyneet johtopäätökset sekä alustetaan liitteen opas.</p> <p>Työn lähdemateriaali koostui pääasiallisesti luotonvalvontaa, perintää, tilinpäätöksen analysointia ja näihin liittyviä koskevista teoksista. Opinnäytetyössä käytettiin tämän lisäksi laajasti luottoluokittajien internet-sivustoilta sekä muista lähteistä saatavissa olevaa materiaalia.</p>	
Avainsanat	Luottopolitiikka, luottoriskit, tilinpäätös, tunnusluvut, luottoluokitus, maksuhäiriöt

Author Title	Ari-Pekka Sinokki Defining creditworthiness in Company X Oy
Number of Pages Date	31 pages + 3 appendices 8 April 2019
Degree	Bachelor of business administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Accounting and Finance
Instructor(s)	Tero Hujala, Senior Lecturer
<p>The purpose of this thesis was to study which parameters determine creditworthiness. Furthermore, the purpose was to examine how creditworthiness of a customer company is defined in Company X Oy. As a result, a guide called Defining creditworthiness in Company X Oy was made.</p> <p>The theoretical part of the thesis begins with a short history of credit trade and what it is today. Secondly, key concepts, such as credit policy, credit risks, credit management, settlement of accounts and economic indicators related to creditworthiness, are explained. Thirdly, the credit policy and credit controlling process of Company X Oy is examined. Finally, conclusions regarding the thesis are presented with a short introduction to the guide made.</p> <p>The bibliography of the thesis comprises mainly reference books related to credit controlling, debt collection and financial statements. In addition, material from websites of creditor agencies and other relevant Internet sites were widely used.</p>	
Keywords	Credit policy, credit risks, settlement of accounts, credit rating, economic indicators, remarks on payments

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Rajaukset	1
1.2	Tavoitteet	2
1.3	Tutkimusmenetelmät ja rakenne	2
1.4	Yritys X Oy	4
2	Teoreettinen viitekehys	5
2.1	Luottokauppa	5
2.2	Luottopolitiikka	5
2.3	Luottoriski	6
2.4	Luottotappiot	8
2.5	Kirjanpito ja tilinpäätöstiedot	10
2.6	Tase	11
2.6.1	Vastaavaa	11
2.6.2	Vastattavaa	12
2.7	Tuloslaskelma	13
2.8	Tunnusluvut	14
2.8.1	Nettotulos	14
2.8.2	Suhteellinen velkaantuneisuus	15
2.8.3	Omavaraisuusaste	16
2.8.4	Quick ratio	17
2.8.5	Net Gearing	18
2.9	Rating-luokitus	19
2.10	Maksutapatiedot	21
2.11	Maksuhäiriömerkinnät	21
3	Asiakkaan luottokelpoisuus Yritys X Oy:ssä	23
3.1	Yritys X Oy:n luotonvalvontaprosessi	23
3.2	Luotonmyöntöä puoltavat kriteerit	24
3.3	Negatiiviset merkit	26
4	Yhteenveto	27

5	Opas	28
5.1	Alkusanat	28
5.2	Pohdintoja	29
	Lähteet	30
	Liitteet	
	Liite 1. Haastattelurunko	
	Liite 2. Luottotietoraportin malli	
	Liite 3. Opas luottokelpoisuuden määrittämiseen Yrityksessä X Oy	

1 Johdanto

Luottotustoiminnan juuret löytyvät jo pitkältä menneisyydestä. Yrityksien välinen kauppa on nykyisin käytännössä katsoen kokonaan luottokauppaa. (Liukka 2017.) Tuotteet tai palvelut siis laskutetaan ostavalta yritykseltä jälkikäteen sovitun maksuehdon mukaisesti. Maksuehto voi vaihdella esimerkiksi seitsemästä päivästä jopa useisiin kuukausiin.

Maksuehdon määrittely tarkoittaa myös yleensä epävarmaa saatavaa. Tästä syystä yrityksen on äärimmäisen tärkeää varmistua hankinnan tekevän yrityksen hyvästä maksuvalmiudesta jo ennen asiakassuhteen syntymistä. Huonot luottopäätökset, keho luottopolitiikka tai liika luottamus asiakkaaseen ovat omiaan pilaamaan yrityksen tulosta.

Suomessa luottoluokituspalveluita tarjoavat yritykset kuten Bisnode Finland Oy ja Suomen Asiakastieto Oy. Nämä luokitukset tarjoavat helpotusta sekä pohjan, joiden perusteella luottopäätöksiä on mahdollista tehdä. Yrityksiä on kuitenkin monenlaisia ja kaikilla niillä on oma luottopolitiikkansa, jota ne noudattavat. Alat, joilla vallitsee runsas kilpailu, saattavat tarjota luottoa myös niin sanotuille luottokelvottomille yrityksille ja ottavat tietoisesti riskin yrittäessään kasvattaa myyntiä mahdollisten luottotappioiden kustannuksella.

Tässä opinnäytetyössä selvitetään Yritys X Oy:n luottopolitiikan mukaiset kriteerit, joilla luottosuhde asiakkaaseen voidaan muodostaa ja miten luottotietoraportteja tulisi tulkita luottopäätöksen teon tukena. Opinnäytetyön tuloksena syntyi opas, jonka avulla Yritys X Oy:n luotonvalvoja pystyy määrittämään asiakasyrityksen luottokelpoisuuden, käyttäen apunaan Bisnode Finland Oy:n tuottamia luottotietoraportteja.

1.1 Rajaukset

Luottokelpoisuus on aiheena äärimmäisen laaja ja siksi rajauksille on tarvetta. Yritys X Oy:n asiakaskunta koostuu pelkästään yritysasiakkaista ja näin ollen henkilöasiakkaiden luottotusta ei käsitellä teoksessa lainkaan sen epärelevanttiuden vuoksi kohdeyrityksen näkökulmasta. Luottolimiittien määrittäminen jätetään myös pois selvityksestä, sillä se perustuu yleensä tarkasteltavan yrityksen liikevaihtoon. Enimmäisluottolimiittejä sivutaan kuitenkin taulukossa 2 luvussa 2.9.

Suurin osa Yritys X Oy:n asiakkaista on suomalaisia yrityksiä. Näin ollen opinnäytetyö ja sen liitteeksi tuleva opas rajataankin koskemaan vain suomalaisia yrityksiä, joista Yritys X Oy:n luottopolitiikan mukaiset tarvittavat tiedot luottokelpoisuuden arvioimiseen on saatavilla. Luottotietoja tarjoavia yhtiöitä on monia, ja tässä työssä rajausta tehdään Bismode Finland Oy:ltä saataviin tietoihin, koska tämä on pääasiallinen kanava luottotietojen tarkistukseen Yritys X Oy:ssä.

Maksuhäiriömerkinnät ovat oleellisessa osassa opinnäytetyötä, ja luottokelpoisuuden arvioimista. Jotta traktta eli maksuhäiriömerkintä syntyy, tarvitaan vanhentunut saatava ja perintäyhtiö. Vaikka perintä liittyy tiivistä luotonvalvojantyyöhön, jätän sen käsittelyn hyvin vähille ja vain sivuan aihetta maksuhäiriöiden käsittelyn yhteydessä.

Tilinpäätöstietojen tutkinnassa keskiössä ovat tase, tuloslaskelma ja niistä saatavat tunnusluvut. Tunnusluvuista työhön on valittu luottokelpoisuuden kannalta tärkeitä lukuja kuten omavaraisuusaste, nettotulos, suhteellinen velkaantuneisuus, Quick Ratio ja Net Gearing. Käyttökelpoisia tunnuslukuja olisi ollut myös useita muita, kuten pääoman tuotosta kertovat oman pääomantuotto-prosentti ja sijoitetun pääomantuotto-prosentti, mutta koen kuitenkin valitut riittäviksi ja oleellisimmiksi aiheen kannalta. Kaikki edellä mainitut tiedot näkyvät Bismode Finland Oy:n tarjoamissa luottotietoraporteissa. (Liite 2.)

1.2 Tavoitteet

Opinnäytetyön perimmäisenä tavoitteena on selvittää Yritys X Oy:n luottopolitiikan mukaiset kriteerit, joilla luotosuhde asiakkaaseen voidaan muodostaa. Tämän lisäksi tavoitteena on, että opinnäytetyön avulla syntyvää opasta voitaisiin käyttää Yritys X Oy:n uuden luotonvalvojan perehdytyksen perustana. Onkin erittäin tärkeää, että oppaasta muotoutuu selkeä kokonaisuus, jolloin luottokelpoisuuden perusedellytykset aukeavat asiaan vihkiytymättömälle lukijalle.

1.3 Tutkimusmenetelmät ja rakenne

Luotonvalvonnalla on tärkeä rooli yrityksen taloushallinnossa. Sen ja hyvän luottopolitiikan avulla pystytään muun muassa torjumaan tehokkaasti luottotappioita sekä parantamaan myyntisaamisten kiertonopeuttanopeutta. (Ijäs 2002, 11–12.) Opinnäytetyössä selvitetään seikkaperäisesti kysymys, mikä tekee asiakasyrityksestä luottokelpoisen Yritys X Oy:n luottopolitiikan mukaisesti. Idea opinnäytetyöhön lähti omasta ammatillisesta

kiinnostuksesta syvempää luottokelpoisuuden analysointia kohtaan. Tutkimusongelmat on siis määritelty seuraavasti:

- millä perusteilla asiakas määritellään luottokelpoiseksi Yritys X Oy:ssä
- miten tilinpäätöksestä ilmenevät tiedot indikoivat luottokelpoisuutta
- mitkä ovat keskeiset tunnusluvut luottokelpoisuutta arvioidessa
- miten automaattisesti tuotettu luottotietoraportti vaikuttaa päätöksentekoon.

Lähdemateriaalia luotonvalvonnasta, luottokaupasta sekä tilinpäätöksistä löytyy jonkin verran. Työn kannalta tärkeimmässä osassa ovat kirjajulkaisut, kuten Sami Ijäs: Luottoriskien hallinta tuloksen tekijänä (2002), Heimo Talponen: Hallitse myyntisaamiset (2002), Jyrki Lindström: Luotonvalvonta ja saatavien perintä Lindström Jyrki (2014) sekä Jarmo Leppiniemi ja Raili Leppiniemi: Tilinpäätöksen tulkinta (2006). Näiden lisäksi internetlähteet sekä asiaan liittyviä artikkeleita ja julkaisuja käytetään laajasti teoksessa. Tutkittavat tilinpäätökset, maksuhäiriömerkinnät, maksutapatiedot ja luottoluokitukset perustuvat Bisnode Finland Oy:n mukaisiin tietoihin. Opinnäytetyössä hyödynnetään myös laajasti kirjoittajan omaa kokemusta ja tietoja luotonvalvojantyöstä kohdeyrityksessä X sekä Yritys X Oy:n Accounting Managerin haastattelua.

Opinnäytetyössä käytetään laajasti taloushallinnasta tuttua ammattisanastoa. Koska teos käsittelee luottokelpoisuuden määrittämistä, on keskeisessä osassa työtä luototus, luottokauppa, luottoriski, luottotappio, luottopolitiikka, luottoluokitus tai rating, maksutapaindeksi, maksuhäiriömerkinnät sekä kirjanpitoon liittyvät termit kuten tilinpäätös ja tase. Yllä mainitut käsitteet avataan tarkemmin työn teoriaosuudessa.

Rakenne koostuu ensimmäisen luvun johdannosta, jossa on lyhyt johdatus työhön. Tämän lisäksi ensimmäisessä luvussa avataan opinnäytetyöhön liittyviä rajoituksia sekä sen tavoitteita. Lisäksi ensimmäinen luku käsittää tietoa opinnäytetyön syntymisen ideasta, sen rakenteesta, käytettävistä käsitteistä sekä tutkimusmenetelmistä. Ensimmäisessä luvussa käsitellään myös tarkemmin Yritys X Oy:tä ja sen toimintaa sekä eettisiä periaatteita.

Toisessa luvussa siirrytään käsittelemään teoreettista viitekehystä ja avaamaan jo edellisessä kappaleessa mainittua ammattisanastoa tarkemmin. Kolmas luku sisältää tietoa Yritys X Oy:n luottopolitiikasta ja luotonavausprosessista. Se sisältää myös opinnäytetyön tekemisen tuloksena havaittuja positiivisia sekä negatiivisia merkkejä yrityksen luotokelpoisuutta arvioidessa. Neljännessä luvussa ovat työn pohjalta syntyneet johtopäätökset ja viimeisessä viidennessä luvussa kerrotaan liitteenä olevan oppaan syntymisestä, sen onnistumisesta ja prosessin aikana heränneistä ajatuksista.

1.4 Yritys X Oy

Opinnäytetyössä käytetään kohdeyrityksestä nimitystä Yritys X Oy. Se kuuluu globaali konserniin, joka on tänä päivänä maailman suurin logistiikkayhtiö. Konserni työllistää yli 360 000 ihmistä ja toimipisteitä siltä löytyy 220 maassa. (Yritys X Oy.)

Suomessa Yritys X Oy on yksi suurimmista kuljetusalan toimijoista. Se keskittyy kansainvälisiin sekä kotimaisiin maantiekuljetuksiin. Asiakkaiden tavaroiden kuljetuksen vaihtelevat pienemmistä lavoista, joita myös kappaletavaroiksi kutsutaan, aina täysiin kuormiin asti. Sillä on myös käytössään lämpösäädely kalusto kotimaankuljetuksiin. Vuonna 2017 se kuljetti noin 1,5 miljoonan tonnin edestä tavaraa ja henkilöstöä oli 230 sekä liikevaihto 132,3 miljoonaa euroa. Kuljetuksien lisäksi Yritys X Oy tarjoaa huolinta- ja tullauspalveluita asiakkailleen. (Yritys X Oy.)

Yritys X Oy:n kuljetusverkosto on laaja. Maantiekuljetusten gateway-terminaali sijaitsee Vantaalla lentokentän välittömässä läheisyydessä ja alihankkijan hallinnoima Pohjoismaiden gateway-terminaali sijaitsee Liedossa. Näiden lisäksi Yritys X:llä on käytössään kotimaan verkostossa 22 alihankkijan terminaalia. (Yritys X Oy.)

Vastuullisuus on keskeisessä asemassa Yritys X Oy:n liiketoiminnassa ja kuuluu osaksi sen liikestrategiaa. Yritys X Oy pyrkii käyttämään ajoneuvoissaan tehokkuutta parantavaa teknologiaa, toimittamaan lähetykset ilmastoneutraalisti ja käyttämään uusiutuvilla energialähteillä tuotettua sähköä. Sen varsinainen ja intohimoinen missio onkin pienentää päästöt nollaan 2050 vuoteen mennessä. (Yritys X Oy.)

2 Teoreettinen viitekehys

2.1 Luottokauppa

Jo muinaisilta Egyptin ajoilta yli 3000 vuotta sitten on taltioituja dokumentteja luottokaupasta. Nykyisen luottokaupan juuret löytyvät kuitenkin keskiajan Euroopasta. Yksi dokumentoitu tapahtuma tältä ajalta on genovalaisen kauppiaan tekemä ostos englantilaisesta kankaasta, jossa maksuajaksi oli sovittu neljä kuukautta. (Routledge & Farnham 2016, 10–12.)

Yllä oleva esimerkki antaa viitteitä luottokaupan olemassaolosta ja sen jatkuvuudesta läpi historian. Tänä päivänä voidaan puhua jo luottoyhteiskunnasta. Luotolla rahoitetaan niin yritysten hankinnat kuin investoinnitkin. Se antaa mahdollisuuden vaivattomampaan liiketoiminnan kasvuun ostovoiman lisääntyessä. (Niemi 2014, 1.)

Sanaa luotto käytetään liiketoiminnassa päivittäin. Sana merkitsee yritykselle lähes yhtä paljon kuin sen brändi. Luottamus on liiketoiminnan perusta. Jos luottamus menetetään, seuraa tästä suuria vaikeuksia. Esimerkiksi pörssiyrityksissä vaikutukset voivat näkyä äärimmäisenä markkina-arvon laskuna. (Talponen 2002, 10.)

Iljäksen mukaan yritysten välisestä kaupasta jo vuonna 2002 vähintään 95 prosenttia oli luottokauppaa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että edellä mainittu määrä yritysten myyntituotoista on tietyn ajan niin sanottuja epävarmoja saatavia. (Iljäs 2002, 12).

2.2 Luottopolitiikka

Luottopolitiikalla tarkoitetaan yrityksen itse itselleen määrittämää linjaa, jolla asiakasyrityksille luottoa myönnetään. Jokaisella yrityksellä on oma luottopolitiikkaansa. Sekin, että luottopolitiikkaa ei näennäisesti ole, on luottopolitiikkaa. Tällöin henkilökunta saa tehdä asiat heidän parhaaksi näkemällään tavalla. (Talponen 2002, 21.)

Luottopolitiikka voi olla kirjallisesti tai suullisesti laadittu. Lienee selvää, että kirjallisessa muodossa oleva kokonaisuus selkeyttää yrityksen luottopolitiikkaa huomattavasti. Sen sisältö koostuu muun muassa luottokaupan käymisen toimintatavoista ja periaatteista. Näitä ovat esimerkiksi kokonaisluottoriskin tunnistaminen, eli kuinka riskialttiiden asiakkaiden kanssa luottokauppaa voidaan käydä. Tärkeää on myös kirjata, kuka tai kenen

vastuulla luottopäätöksiä tekeminen on, sekä määrittää, mihin tietoihin luottopäätökset perustetaan. Tämän vuoksi yrityksen luotonvalvonnan tulisi osallistua luottopolitiikan laatimiseen. (Lindström 2014, 4–5.)

Yleensä myös yrityksen jatkotoimenpiteet, kuten perintä erääntyneiden saatavien kohdalla, määritetään luottopolitiikassa. Onnistunut luottopolitiikka auttaa yritystä vähentämään luottotappioita, yhtenäistämään luottoprosessia sekä lyhentämään myyntisaatavien kiertonopeutta. (Lindström 2014, 4–5.)

2.3 Luottoriski

Luotolla myynti on aina riski. Sen takia yrityksiä on kyettävä tunnistamaan heille itselleen sopiva riskitaso. Luottoriskien hallinta voidaan jakaa viiteen eri tasoon. Näitä ovat:

- perintälähtöinen riskienhallinta
- etupainotteinen riskienhallinta
- tasapainoinen riskienhallinta
- myynti osana riskienhallintaa
- myynnin ja luotonvalvonnan vuorovaikutus (Ijäs 2002, 14).

Tavallisesti riskienhallinta yrityksissä kehittyy yrityksen kehityksen mukana noudattaen tiettyä linjaa. Se lähtee tilanteesta, jossa pelkästään perintä ongelmatilanteissa käsittää koko riskienhallinnan. Perintälähtöisellä riskienhallinnalla tarkoitetaan sitä, että palvelu tai tuote myydään kaikille sen haluaville luotolla. Tällöin saadaan aikaan suurta laskutusta, mikä etenkin kasvuyrityksissä on usein toivottavaa. Luottomyynnin vaarat ovat tässä suuret, ja niitä ei joko tunnisteta tai luottamus asiakkaisiin on äärimmäisen korkea. Myös myöhästyneiden saatavien perintään siirtoa saatetaan viivästyttää, mahdollisten asiakassuhteiden menetyksien pelossa. (Ijäs 2002, 15–16.)

Lienee selvää, että perinnän viivyttely on harvoin kannattavaa pidemmällä tähtäimellä. Luottoasiakkaina pääsee näin jo ennestään epäluotettavuutensa osoittaneita asiakkaita, joilla on useita maksuhäiriömerkintöjä. Varsinaiset vaikeudet tässä alkavat, mikäli asiak-

kaiden toimiala kääntyy laskusuhdanteeseen. Kilpailevien yritysten kehittyneempi luottoriskienhallintataso mahdollistaa paremman asiakasvalinnan ja näin ollen he kohtaavat pienempiä ongelmia toimialan laskusuhdanteessa. (Ijäs 2002, 16.)

Perintälähtöisessä riskienhallinnassa myös asiakkaiden tunnistaminen aiheuttaa ongelmia. Juridiseksi yksilöintitiedoksi riittää asiakkaan ilmoittama nimi, eikä tätä tarkisteta virallisista lähteistä. Myös asiakkaiden y-tunnuksien puuttuminen on omiaan lisäämään sekaannusta. Todellisuudessa ei siis voida olla varmoja, kenen kanssa kauppaa on tehty. Tiedot asiakasyrityksen tilasta, nimeä lukuun ottamatta, perustuvat lähinnä reskontran maksutietoihin. (Ijäs 2002, 17.)

Seuraava askel kohti parempaa luottoriskienhallintaa on etupainoinen riskienhallintamalli. Tällöin yritys tarkistaa asiakkaan virallisen nimen sekä y-tunnuksen ja arvio sen luottokelpoisuuden. Näin saadaan karsittua pois kaikista suurimman luottoriskin omaavat yritykset laskutusasiakkaiden joukosta. Asiakkuuksien seuranta myös helpottuu, koska riskienhallinnan työkaluja käytetään apuna myös havaittaessa maksuviiveitä. (Ijäs 2002, 18)

Pienemmissä yrityksissä, joissa laskut ovat summaltaan pieniä, voidaan katsoa tämä riskienhallinnan taso riittäväksi. Asiakkaat on tunnistettu ja maksuvaikeuksien ilmetessä luotto suljetaan sekä perintätoimet aloitetaan nopeasti. Perintää suoritetaan ensin itse yrityksen toimesta, mutta sen epäonnistuessa siirretään saatava perintään erikoistuneelle toimijalle. Etupainotteinen riskienhallinnan taso toimii erityisesti hyvän taloussuhdanteen aikaan, koska rekisteröityjä maksuhäiriöitä, saneerauksia ja konkurssseja on vähemmän. (Ijäs 2002, 18.)

Kuten jo mainittu edellisessä kappaleessa, etupainotteinen riskienhallinnan taso toimii hyvin summaltaan pienempien kauppojen osalta. Tason riittävyys kuitenkin heikkenee, mikäli kauppojen summat kasvavat. Tällöin kannattavuuden merkittävään alenemiseen saattaa riittää vain yksittäinen luottotappio. (Ijäs 2002, 18.)

Tyypillisin riskienhallintamalli yrityksille lienee tasapainoinen riskienhallinta. Tällöin asiakkaan taloudellinen tilanne on tiedossa asiakassuhteen alusta loppuun saakka. Uusien asiakkaiden luottokelpoisuus määritetään luottotietoyhtiöitä käyttäen ja yrityksen luottopolitiikkaan noudattaen. Samoin olemassa olevien asiakassuhteiden luottokelpoisuutta tarkkaillaan luottotietoyhtiöiden valvontapalveluita hyödyntäen. (Ijäs 2002, 18–19.)

Kaksi kehittyneintä riskienhallinnan mallia ottaa myös yrityksen muut yksiköt mukaan riskienhallintaa. Toiseksi edistynein riskienhallintamalli liittyy yrityksen myynnin osaksi luottoriskienhallintaa. Myyjät ovat sisäistäneet ajatuksen, jonka mukaan kauppa on toteutunut vasta, kun yritys on saanut maksun rahana ja tunnistavat jossain määrin luottoriskit. (Ijäs 2002, 19.)

Myyntihenkilöstö myös toimii luottohallinnon kanssa yhteistyössä jo ennen sitovan sopimuksen tai tarjouksen tekemistä. Tällöin yritys säästää aikaansa uusasiakashankinnassakin, koska kaikista epäluotettavimmat ja huonossa taloudellisessa asemassa olevat yritykset voidaan rajata jo alkumetreillä pois. Tähän riskienhallinnan malliin sitoutuneet myyjät pystyvät myös itse tarjoamaan yritykselle paljon lisää informaatiota asiakkaista kentällä liikkeessaan. (Ijäs 2002 19–20.)

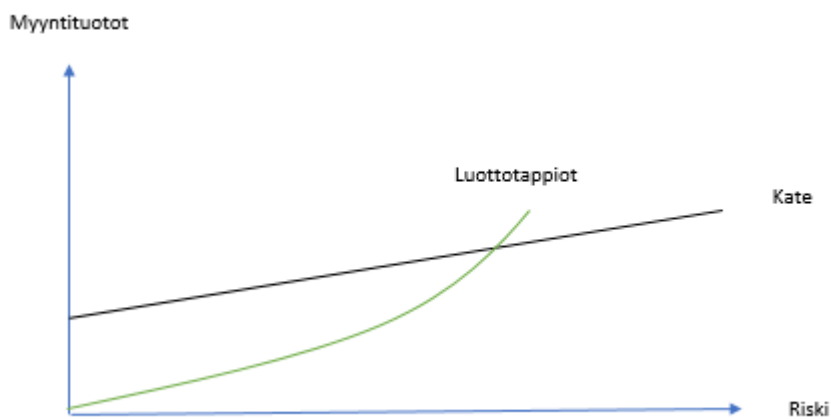
Viimeinen ja korkein riskienhallinnan taso tunnetaan nimellä myynnin ja luotonvalvonnan vuorovaikutus. Tällöin myynti tuntee jo henkilökohtaista sitoumusta luottoriskien hallintaa kohtaan sekä luotonvalvonta on tietoinen myynnin tavoitteista sekä tukee niiden saavuttamista aktiivisesti. Esimerkki tästä myynnin ja luotonvalvonnan vuorovaikutuksesta voidaan nähdä asiakashankinnassa niin sanotulla harmaalla sektorilla. Harmaa sektori käsittää ei niin kilpaillut asiakkaat, joiden luottokelpoisuus voi luottoluokitusten mukaan olla välttävä. Yhteistyöllä, myynnin ja luotonvalvonnan tietoja hyödyntäen etsitään harmaalta sektorilta asiakkaat, joiden kanssa kaupanteko on liiketaloudellisesti järkevää. (Ijäs 2002, 19).

2.4 Luottotappiot

”Luottotappiot vähentävät yrityksen tulosta koko määrällään vaikuttamalla myyntilukuihin” (Talponen 2002, 15). Toisin kuin yleisesti voisi luulla, yrityksen tavoitetaso luottotappiota kohtaan ei tulisi olla nolla. Ne kuuluvat oleellisesti osaksi riskienhallinnan onnistumisen seurantaa. Yrityksen markkinatavoitteet, myyntistrategia sekä kilpailutilanne määrittävät, kuinka paljon sillä on varaa luottotappioita sietää. Päätöstä ei tulisi tehdä pelkäämään luottohallinnon kesken, vaan huomioon tulisi ottaa myös myynnille asetetut tavoitteet. (Ijäs 2002, 25.)

Luottotappioiden minimoimisen sijaan yritysten pitäisi pyrkiä optimoimaan ne. Tällä tarkoitetaan sitä, että rohkeamman luotonmyönnön aikaan saamalla myyntikatteilla pysty-

tään kattamaan niistä aiheutuvat mahdolliset luottotappiot. Tähän optimaaliseen pisteeseen asti riskit kannattavat. Optimaalinen piste näkyy havainnollistettuna alla kuviossa 1. Malli on tuttu hinnoittelussa tilanteesta, jossa hinnan vaikutusta kysyntään tarkastellaan. Tällöin optimihinnaksi asettuu se, jonka synnyttämä lisäkate kattaa hinnankorotuksesta johtuvat menetykset laskeneen kysynnän vuoksi. Huomioon tulee ottaa, että optimaalinen piste on luottotappioiden osalta teoreettinen. Mitään syytä ei kuitenkaan ole, etteikö sitä voi käyttää myös tavaroiden tai palveluiden luottokaupassa. (Ijäs 2002, 26.)

Kuvio 1. Luottotappioiden optimointi (Ijäs 2002)

Entä miten luottotappiot vaikuttavat kannattavuuteen? Huonoin tilanne on yrityksillä, joiden kannattavuus on heikko sekä yksittäisten kauppojen summat suuria. Tällöin voidaan perustellusti asettaa luottotappiobudjetiksi nolla, sillä luottotappion sattuessa sen vaikutus tilikauden kannattavuuteen on merkittävä. Asiaa voidaan tarkastella alla olevan taulukon 1 avulla. (Ijäs 2002, 27.)

Taulukko 1. Katteen vaikutus lisämyynnin tarpeeseen luottotappioissa (Ijäs 2002)

Liikevoitto %	Luottotappio	Lisämyynnin tarve
2,0	2 000€	100 000€
2,0	10 000€	500 000€

7,0	2 000€	29 000€
7,0	10 000€	143 000€
15,0	2 000€	13 000€
15,0	10 000€	67 000€

Mitä pienempi katteisempaa kauppa on, sitä suurempi on lisämyynnin tarve luottotappioiden sattuessa. Myös myytävät artikkelit vaikuttavat luottotappioiden kustannuksiin. Jos teleoperaattorille syntyy luottotappio maksamattomasta kuukausittaisesta laajakaista maksusta, tappio tuskin on konkreettinen, sillä teleoperaattorit maksavat kiinteää hintaa verkon ylläpitokustannuksista. Huomioitavaa on myös se, että taulukko ei ota huomioon kaikkia muuttuvia kustannuksia, joten se on puhtaasti teoreettinen. (Ijäs 2002, 29.)

2.5 Kirjanpito ja tilinpäätöstiedot

Kirjanpito on äärimmäisen tärkeässä osassa yrityksen liiketoimintaa. Sitä voidaan kuvailla eräänlaisena muistiinmerkitsemisjärjestelmänä yrityksen taloudellisille tapahtumille. Kirjanpitolaki asettaa vaatimukset muun muassa sille kuinka kirjaukset tehdään, mitä kirjattavilla tapahtumilla tarkoitetaan ja minkälaisia tietoja kirjanpidosta tulee olla saatavissa. Kirjanpitolaki velvoittaa myös noudattamaan hyvää kirjanpitolapaa. Tarkkoja ohjeistuksia hyvästä kirjanpitolavasta ei ole, mutta käytännössä tällä tarkoitetaan kirjapidon yleisten periaatteiden sekä lainsäädännön ja sen määräyksien noudattamista. (Taloushallintoliitto.)

Kirjanpidon perimmäisenä tarkoituksen on pitää yrityksen talous hallinnassa. Sen avulla pystytään seuraamaan kuluja, menoja ja saamaan selville tilikauden tulos. Näin saadaan tilinpäätös. Tulos selvitetään yleensä 12 kuukauden sykleissä, ja tätä kutsutaan tilikaudeksi. Yleisin tilikausi yrityksillä on tammikuun-joulukuun välinen ajanjakso, mutta se voi myös olla muu yhtiöjärjestyksessä mainittu toimintaan sopiva saman pituinen jakso. Sivutuotteena tästä seuraa se, että myös sijoittajat ja muut ulkoiset osapuolet kuten mahdolliset luotonantajat, saavat esimerkiksi luottopäätöksiin tarvittavat tiedot selville. (Taloushallintoliitto.)

Tilinpäätöksen lisäksi muiden kuin pienten yritysten on laadittava toimintakertomus. Toimintakertomuksessa keskeisessä osassa ovat yrityksen kehittymiseen ja muihin tärkeisiin seikkoihin liittyvät tiedot. Näistä tiedoista lukijalle tulisi ilmetä muun muassa arvioita yrityksen kehittämisestä, asemasta markkinoilla sekä taloudellisesta tilanteesta. Arvioiden ja tilinpäätöksen avulla lukija pystyy itse tekemään omat johtopäätöksensä yrityksen tilasta. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 16.)

Tilinpäätöstiedot siis muodostuvat kirjanpitolain mukaisesti neljästä osasta. Nämä ovat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja liitetiedot. Yrityksen taloudellista asemaa tilinpäätöshetkellä kuvataan taseessa. Tuloslaskelma sen sijaan kertoo, kuinka tilikauden tulos on syntynyt. Rahoituslaskelmasta ilmenee, mistä yrityksen varat ovat peräisin ja mihin niitä on tilikaudella käytetty. Liitetietojen tarkoituksena taas on tarkentaa ja täydentää taseesta, tuloslaskelmasta sekä rahoituslaskelmasta syntyvää kuvaa. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 16.)

Yrityksen luottokelpoisuutta arvioidessa tilinpäätöstiedoissa kiinnostaa erityisesti tuloslaskelma ja tase. Ne tarjoavat luottoluokittajille kunnan arvoista informaatiota yrityksen taloudellisesta tilasta. Tämän vuoksi myös pieniä yrityksiä suositellaan julkaisemaan tilinpäätöksensä vapaaehtoisesti, vaikkei siihen laissa asetettua velvoitetta olekaan. (Kallio 2008.)

2.6 Tase

Yksinkertaisesti sanottuna taseesta selviää yrityksen velat ja varat tilinpäätöshetkellä. Taseen rakenne määritetään kirjanpitoasetuksessa ja se on melkein kaikille sama. Ainoastaan pienet kirjanpitovelvolliset voivat esittää taseensa lyhennettynä, ilman kaikkia asetuksen erittelyitä. Tase koostuu kahdesta puolesta. Vastaavasta eli varallisuuden ilmaisevasta osuudesta ja vastattavasta, josta ilmenee, millä varallisuus on rahoitettu. Molempien taseen puolien tulee olla saman suuruisia, mistä myös taseen nimitys on peräisin. (Siipola 2014.)

2.6.1 Vastaavaa

Vastaavaan merkitään siis yrityksen varallisuuteen laskettavat artikkelit, kuten rahat ja pankkisaamiset, arvopaperit, koneet, kalusto, varaston tavarat, rakennukset, patentit ja

oikeudet. Ne jaotellaan pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin sen mukaan, kuinka pitkään yrityksen on tarkoitus niitä hyödyntää ja kuinka likvidejä ne ovat. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 83–84.)

Pysyviin vastaaviin kuuluvat hyödykkeet, joiden osalta odotetaan tuloa useamman kuin yhden tilikauden osalta. Näitä ovat esimerkiksi koneet, kalusto sekä rakennukset. Pysyvät vastaavat ovat siis epälikvidejä, jolloin niitä ei ole helppo muuttaa rahaksi. Näin ollen niihin ei myöskään voi luottaa, mikäli taloudellisia päätöksiä on tehtävä nopealla aikataululla. Sen sijaan pitkällä aikavälillä yrityksen toiminnan ja kasvun edellytykset liittyvät pitkälti pysyviin vastaaviin. (Bäckström 2017.)

Pysyviin vastaaviin merkitään siis hyödykkeet, joilta odotetaan tuloa useammalta tilikaudelta. On näin luonnollista, että vaihtuviin vastaaviin merkitään hyödykkeet, joista tuloa on odotettavissa vain yhdeltä tilikaudelta. Nämä ovat myös likvidimpiä, helpommin rahaksi muutettavia kuten vaihto-omaisuus, rahat, arvopaperit sekä saamiset. (Bäckström 2017.)

2.6.2 Vastattavaa

Taseen vastattavaa-puoli kertoo yrityksen rahoituksesta sekä siitä, mistä se on peräisin. Se jaetaan neljään pääryhmään. Nämä ovat oma pääoma, tilinpäätössiirtymien kertymä, pakolliset varaukset ja vieras pääoma. Jaottelu tehdään usein esimerkiksi yritystä tarkastellessa vain kahteen ryhmään: omaan- ja vieraaseen pääomaan. Tällöin omaan pääomaan lisätään tilinpäätössiirtymien kertymä tai ainakin osuus, josta verovelka on vähennetty. Vieraaseen pääomaan taas lisätään laskennallinen verovelan osuus sekä pakolliset varaukset, joiden määrä ja erääntymisaika on arvioitu. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 99–100.)

Yrityksen vakavaraisuutta pystytään selvittämään oman pääoman tutkinnan avulla. Vakavaraisessa yrityksessä oman pääoman suhde taseen loppusummaan on korkea. Tällöin myös sen rahoitusriskiä voidaan arvioida matalammaksi. Oma pääoma koostuu muun muassa omistajien sijoittamista varoista, ansaituista voittovaroista ja hallussapitoivoitoista, kuten arvokorotusrahoista. Sille ei ole takaisinmaksuvelvoitetta eikä sille myöskään tarvitse maksaa korkoja. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 99–100.)

Suurella vieraan pääoman suhteella taseen loppusummaan on käänteinen vaikutus rahoitusriskiin. Mitä suurempi osuus taseen loppusummasta kostuu vieraasta pääomasta, sitä suuremmalla todennäköisyydellä se ei pysty selviämään kaikista velvoitteistaan velkojiaan kohtaan. Vieraalla pääomalla tarkoitetaan siis velkaa ja lainaa, mistä yritys maksaa myös korkoja. Se jaetaan lyhyt- ja pitkäaikaiseen velkaan, riippuen, maksetaanko se alle vai yli vuodessa. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 109.)

Erityisesti lyhytaikaisten velkojen hallitseva suhde nostaa riskiä siihen, että yrityksen likvidit varat eivät riitä maksuvelvoitteiden hoitamiseen. Maksuvalmiuden arviointi voidaan tehdä lyhytaikaisen vieraan pääoman ja käteisvarojen, arvopaperien sekä lyhytaikaisten saamisten vertailun avulla. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 109.)

2.7 Tuloslaskelma

Aikaisemmin tuloslaskelman tärkein tarkoitus oli palvella verottajaa. Yritykset rakensivat sen näyttämään niin pientä verotettavaa tulosta kuin mahdollista. Nykyään tuloslaskelman tulee olla selkeä, jolloin kaikki sidosryhmät saavat siitä oikean kuvan. Suomessa on käytössä EU:n asettamat direktiivit tilinpäätöksiin ja etenkin International Financial Reporting Standards (IFRS) eli kansainvälinen tilinpäätöstietojen julkaisustandardi, on selkeyttänyt niiden esittämistä. (Aho 2016, 2.)

Tuloslaskelman tarkoituksena on kertoa yrityksen kannattavuudesta tuloksen avulla. Ensimmäiseksi merkitään yrityksen tuotot kuten liikevaihto. Tämän jälkeen tuotoista vähennetään juoksevat kulut, kuten ostot, henkilöstökulut, poistot ja liiketoiminnan muut kulut. Näin saadaan selville liiketulos. Seuraavaksi merkitään yrityksen rahoituksen tuotot sekä kulut. Nämä vaihtelevat riippuen yrityksen pääomarakenteesta. Lopuksi mukaan otetaan vielä verotukselliset erät, jolloin syntyy tilikauden tulos. (Aho 2016, 2–5.)

Luottokelpoisuutta arvioidessa tärkeimpiä lukuja tuloslaskelmasta ovat tilikauden tulos sekä liikevaihto tai pikemminkin sen muutos. Positiivinen tulos kertoo lähes aina, että yrityksen toiminta on kannattavaa niin omistajille kuin sijoittajillekin. Se vaikuttaa myös yrityksen kasvuun, koska hyvällä tuloksella yritys pystyy investoimaan ja näin rakentamaan lisää kasvua. (Koponen, 2016.)

Liikevaihdonmuutosta voidaan tarkistella myös tunnusluvulla, mutta melko selkeän kuvan siitä saa myös tutkimalla yrityksen liikevaihtoa useammalta vuodelta. Kasvun tulisi

olla hallittua, jolloin kasvua saadaan pääosin tulo-rahoituksen avulla. Näin velkataakka ei pääse kasvamaan liian suureksi ja suhdannevaihtelut vaikuttavat vähemmän yrityksen talouteen. (Koponen, 2016.)

Vaikeuksia yrityksille voi syntyä tilanteessa, jossa kasvu on rahoitettu pääosin velalla. Tällöin esimerkiksi yhtäkkinen liikevaihdon pientyminen saattaa aiheuttaa yrityksessä maksuvaikeuksia ja taloudelliseen negatiiviseen kierteseen. Lainaa siis tarvittaisiin lisää kattamaan kustannuksia. Liikevaihdonmuutosta tarkastellessa onkin hyvä ottaa huomioon myös yrityksen pääomarakenne. (Koponen, 2016.)

2.8 Tunnusluvut

Yrityksen tuloslaskelmasta ja taseesta saatavien tunnuslukujen avulla sen taloudellista tilaa pystytään tutkimaan syvällisemmin. Tunnuslukujen avulla pystytään tehokkaasti vertailemaan keskenään yrityksiä, tarkastelemaan historiaa sekä tutkimaan kehittymistä. Ne auttavat myös tilanteissa, joissa vertailtavina on eri kokoluokan yrityksiä. (Alma Talent.)

Taloudellisen menestymisen tarkasteluun on siis useita eri mittareita. Yleisesti kuitenkin kolmea näistä käytetään yrityksen toimintaedellytyksien selvittämiseen. Ne ovat kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius. Jotta yrityksellä on edes jonkinlaisia toimintavalmiuksia, tulisi vähintään yhden näistä osa-alueista olla kunnossa. Pääsääntöisesti tärkeimpänä voidaan pitää yrityksen kannattavuutta. (Ijäs 2002, 85.)

Alla luvuissa 3.8.1 - 3.8.5 tutkitaan tarkemmin näistä osa-alueista poimittuja tunnuslukuja, joita voidaan käyttää luottokelpoisuuden selvittämiseen. Tunnuslukujen kaavat sekä ohjearvot on poimittu Alma Talent Oy:n tunnuslukuoppaasta sekä Juha-Pekka Kallungin kirjasta Tilinpäätösanalyysi. (Alma Talent; Kallunki, 2014.)

2.8.1 Nettotulos

Ensimmäinen tarkasteltava tunnusluku liittyy yrityksen kannattavuuteen ja se on nettotulos. Nettotuloksen laskentakaava näkyy alla kuviossa 2. Tulos merkitään yleisesti tuloslaskelman viimeiselle sarakkeelle. Nettotulos tosin saattaa poiketa tästä tuloksesta, sillä siihen ei oteta mukaan satunnaisia eriä tai tilinpäätössiirtoja. Käytännössä nettotuloksesta saadaan selville osuus tilikauden tuloksesta, joka jää omistajille. (Alma talent.)

$$\begin{aligned} \text{Nettotulos} &= \\ &\text{Liiketulos +/- rahoituserät +/- verot} \\ \text{Nettotulos \%} &= \\ &100 * \text{nettotulos} / \text{liikevaihto} \end{aligned}$$

Kuvio 2. Nettotulos

Mikäli nettotulos on negatiivinen, joudutaan lainojen lyhennykset sekä investoinnit rahoittamaan muulla kuin varsinaisesta liiketoiminnasta saatavilla tuotoilla. Nettotulokselle ei ole asetettu viitearvoja, mutta sen ollessa positiivinen, voidaan toimintaa pitää kannattavana. Sitä kuitenkin voidaan tarkistella oman pääoman tuottoprosentin avulla. Omistajia tyydyttävä nettotulos saadaan, mikäli oman pääoman tuottoprosentti on 10 prosentin tasolla. (Kallunki 2014, 88–89.)

2.8.2 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus ei kuvaa varsinaisesti yrityksen pääomarakennetta, vaan liiketoiminnan volyymin suhdetta vieraaseen pääomaan. Se lasketaan vähentämällä saadut ennakot taseen loppusummasta ja tämä jaetaan tilikauden liikevaihdolla (Kuvio 3). Luotonmyöntäjälle tämä tunnusluku antaa paljon informaatiota yrityksestä. Jos yrityksen velkaantuneisuusaste on jo korkea, asettaa tämä kysymyksen, kuinka se pystyy selvittämään luotonmyönnöstä syntyvistä lisäveloista. (Kallunki 2014, 121–122.)

$$\begin{aligned} \text{Suhteellinen velkaantuneisuus \%} &= \\ &100 * \text{oikaistun taseen velat} / \\ &\text{tilikauden liikevaihto} \end{aligned}$$

Kuvio 3. Suhteellinen velkaantuneisuus %

Suhteelliselle velkaantuneisuudelle on hankala määrittää ohjeisarvoa, koska se vaihtelee suuresti eri toimialojen kesken. Kallunki on kuitenkin kirjassaan ohjeistanut sen tulokinnassa seuraavasti:

Hyvä	alle 40 %
Tyydyttävä	40-80 %

Heikko

Yli 80 %. (Kallunki 2014, 121–122.)

Yritykselle olisi tärkeää, että sen suhteellinen velkaantuneisuus on alle 100 prosenttia. Muutoin sen korkea arvo vaatii yritykseltä vakaata ja hyvää käyttökattetta, jotta se selviää vuotuisista veloistaan. Mikäli yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on 100 prosenttia, voidaan käyttökatevaade laskea karkeasti 15 prosenttiin koko liikevaihdosta, jos nimittäjinä käytetään 5 prosentin korkoa sekä 10 vuoden laina-aikaa. (Kallunki 2014; Alma Talent.)

2.8.3 Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden mittareista tarkasteltavana on omavaraisuusaste, jonka avulla saadaan kuva koko yrityksen pääomarakenteesta. Se lasketaan vähentämällä taseen loppusummasta saadut ennakot ja jakamalla tämä summa omalla pääomalla (kuvio 4). Omavaraisuusaste ilmoitetaan yleensä prosentteina. (Kallunki 2014, 120.)

$$\text{Omavaraisuusaste \%} = \frac{100 * \text{Oma pääoma}}{(\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot})}$$

Kuvio 4. Omavaraisuusaste

Omat varat ovat yritykselle tärkeitä. Ne toimivat puskurina mahdollisten tappioiden satuesssa. Puskurien ollessa liian alhaiset, saattaa jo yksi huono vuosi olla kohtalokas yritykselle. Yrityksen on myös mahdollista toimia alhaisella omavaraisuusasteella, mutta tällöin yrityksen kannattavuuden tulee olla huippuluokkaa.

Alma Talentin ohjeisarvot omavaraisuusasteelle ovat:

Erinomainen	yli 50 %
Hyvä	35-50 %
Tyydyttävä	25-35 %
Välttävä	15-25 %

Heikko alle 15 %. (Alma Talent.)

2.8.4 Quick ratio

Yrityksen maksuvalmiutta tiukimmin kuvaava tunnusluku on quick ratio eli happotesti (Kuvio 5). Tunnusluku lasketaan jakamalla yrityksen likvidit varat kuten myyntisaamiset, siirtosaamiset ja rahavarat lyhytaikaisella vieraalla pääomalla. Rahoitusomaisuuteen ei lasketa mukaan yrityksen vaihto-omaisuutta, vaikka se on myös nopeasti likvidoitavissa. Samoin lyhytaikaisesta vieraasta pääomasta tulee vähentää saadut ennakot. (Kallunki 2014, 124.)

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Kuvio 5. Quick ratio

Quick ration avulla saadaan siis selville, minkä osuuden yritys pystyy maksamaan sen lyhytaikaisista maksusitoumuksista, mikäli sen toiminta loppuisi tilinpäätöshetkellä. Ongelma tässä tunnusluvussa piilee siinä, että se kuvaa tilannetta vain tilinpäätöspäivänä. Kausivaihtelut ovat yleisiä usealla toimialalla ja yrityksen likviditeetti saattaa vaihdella voimakkaasti tilikauden aikana. Suositusarvona tunnusluvulle voidaan pitää yhtä (1), tällöin yritys pystyy kattamaan täysin lyhytaikaiset sitoumuksensa rahoitusomaisuudellaan. (Alma Talent.)

Alma Talentin ohjeisarvot Quick ratiolle ovat:

Erinomainen	yli 1,5
Hyvä	1-1,5
Tyydyttävä	0,5-1
Välttävä	0,3-0,5
Heikko	alle 0,3. (Alma Talent.)

2.8.5 Net Gearing

Erityisesti kansainvälisissä vertailuissa käytetty velkaantumisasteen tunnusluku on nimeltään Net Gearing eli nettovelkaantumisaste. Se lasketaan alla olevan kuvion 6 mukaisesti. Omat varat käsittävät taseen oman pääoman, vapaaehtoiset varaukset, verovelalla vähennetty poistoero ja oikaistut oman pääoman ehtoiset lainat. Tunnusluvulla saadaan selville suhde rahoittajien lainaaman korollisen velan sekä omistajien sijoittaman pääoman välillä. (Alma Talent.)

$$\text{Net Gearing-\%} = \frac{100 * (\text{Korolliset velat} - \text{likvidit rahavarat})}{\text{Omat varat}}$$

Kuvio 6. Net Gearing %

Kuten suhteellista velkaantuneisuutta arvioidessa myös Net Gearingissa tunnusluvun arvon tulisi olla suhteellisen matala. Korkea velkaantuneisuus heikentää ja rajoittaa yrityksen kasvumahdollisuuksia sekä sen taloudellisia toimintavapauksia. Tunnusluvun arvon ollessa 100 prosenttia, on rahoittajien ja omistajien panostukset yritykseen saman suuriset ja rahoitustilanne vielä jotakuinkin tasapainossa. (Alma Talent; Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 260-261.)

Alma Talentin ohjeisarvot nettovelkaantumisasteelle ovat:

Erinomainen	alle 10 %
Hyvä	10-60 %
Tyydyttävä	60-120 %
Välttävä	120-200 %
Heikko	Yli 200 %. (Alma Talent.)

2.9 Rating-luokitus

Luottotietoja tarjoavia yhtiöitä on Suomessa monia. Tunnetuimpia näistä ovat Bisnode Finland Oy ja Suomen Asiakastieto Oy. Valinnan varaa markkinoilla siis riittää ja haasteeksi yrityksille asettuukin heille sopivimman luottoluokittajan löytäminen. Tuotetut tiedot ovat tarjoajien kesken verrattain samanlaisia ja usein valinta tehdään kustannusperusteisesti eli keneltä saadaan paras tarjous. (Suomen Perintätoimisto b.)

Kyseiset yritykset tarjoavat niin sanottuja lyhyen ajan luottoluokituksia ja ne tehdään usein koneellisesti. Luottoluokitukseen sisältyy paljon informaatiota luottotuksen kohteena olevasta yrityksestä. Tällaisia ovat:

- yrityksen maksutapa eli maksuhistoria
- mahdolliset maksuhäiriömerkinnät
- tiedot osakepääoman muutoksesta
- tiedot vastuuhenkilöiden vaihtumisista. (Lehtonen 2001.)

Luottotietoraportit ovatkin korvaamaton apu luottopäätöksiä tehdessä, koska niihin on koottu kattavat tiedot tarkastelun kohteena olevan yrityksen tilanteesta (ks. liite 1). Niistä löytyvät kohdeyrityksen tilinpäätöstiedot, mahdolliset maksuhäiriöt, tärkeimmät tunnusluvut sekä kooste asiakkaan maksutapatiedoista. Raporttiin on myös luottoyhtiön toimesta määritelty luottoluokitus sekä suositeltava enimmäisluottolimiitti koneellisesti tuotetun analyysin perusteella. (Liite 1. malliraportti.)

Taulukko 2. Rating-luokat (Bisnode Finland Oy.)

Rating-luokitus	Selvennys	Luottosuositus
AAA	Korkein luottoluokitus	Max 9 % liikevaihdosta
AA	Hyvä luottokelpoisuus	Max 6 % liikevaihdosta
A	Luottokelpoinen	Max 3 % liikevaihdosta

AN (Uusi yritys)		Max 1 % liikevaihdosta
Ei Rating		Ei limiittisuositusta
B	Epätyydyttävä	Ei limiittisuositusta
C	Luotonantoa ei puolleta	Ei limiittisuositusta

Bisnode Finland Oy:n luokittelemat yritykset jakautuvat siis seitsemään eri luottoluokkaan. Korkeimpiin kahteen AAA- tai AA-luokkaan kuului toukokuussa 2018 vain 14,5 prosenttia luottoluokitetuista yrityksistä. Suurin segmentti koostuu A-luokituksen omaavista yrityksistä, joita oli 63 prosenttia. Uusia AN-luottoluokituksen omaavia yrityksiä oli 7,5 prosenttia tietokannasta. (Bisnode Finland Oy 2018.)

Luottokelpoisuuden arvioimisen suurimmat haasteet löytyvät yrityksistä, joille Bisnode Finland Oy on asettanut rating-arvioksi Ei rating, B tai C. Näitä toukokuussa 2018 oli 14,9 prosenttia kaikista luottoluokitetuista yrityksistä. Mikäli yrityksen luottoluokitus on Ei rating, kertoo se puutteellisista tai ristiriitaisista tiedoista. Tällöin voidaan perustellusti kyseenalaistaa myös tilinpäätöksen paikkaansa pitävyys. (Bisnode Finland Oy 2018.)

B- ja C-luottoluokituksen omaavat yritykset kattavat jo aiemmin opinnäytetyössä mainitun harmaan sektorin. Nämä ovat yrityksiä, joiden taloudellinen tilanne ei luottotietoraportin mukaan myönnä puoltavaa luottopäätöstä. Tämän vuoksi niiden tarkempi analysointi on äärimmäisen tärkeää, sillä harmaalta sektorilta on mahdollista löytää niin sanottuja hyviä asiakkaita. (Ijäs 2002, 89–90.)

Huomioitavaa on, että koneellisesti tuotetut luottotietoraportit eivät osaa ottaa huomioon yrityksen mahdollisia tulevaisuuden näkymiä. Tämä on yksi esimerkki, miksi niihin ei voi luottaa yksinään luottopäätöstä tehdessä. Luottopäätöksen tekijän rooli korostuu näin ollen merkittävästi harmaan alueen yritysten kanssa. Tällöin on myös tarkasteltava juurikin yrityksen toimialan tulevaisuuden näkymiä. (Ijäs 2002, 90.)

2.10 Maksutapatiedot

Myöhässä maksetut laskut hidastavat luotonantajan kassavirtoja. Tämän vuoksi luotonannossa maksutapatietojen tutkiminen on hyödyllistä. Käytännössä maksutapaindeksiin on koottu yrityksen reskontratiedoista tarkastelun kohteena olevan yrityksen keskimääräinen laskujen maksuaika aikaisempien laskujen perusteella. Maksutapaindeksi voi siis olla positiivinen tai negatiivinen, riippuen siitä, maksaako asiakas laskunsa ennen eräpäivää vai sen jälkeen. (Lindström 2014, 35.)

Luottotietoyhtiöillä on satoja, ellei jopa tuhansia yhteistyökumppaneita, jotka luovuttavat maksutapatietoa niille reskontristaan. Mikäli asiakas saa tietoonsa, että kyseistä aineistoa luovutetaan eteenpäin, saattaa tämä asiakkaalle aiheuttaa mielipahaa. Maksutapatiedot ovat kuitenkin luottamuksellisia, eikä niiden alkuperää ilmoiteta kenellekään. Järjestelystä hyötyvät etenkin tunnollisesti ja ajallaan laskunsa maksavat yritykset. Samalla se voi aiheuttaa painetta laskunsa myöhässä maksaville yrityksille, koska he viestittävät maksutapatiedoillaan huonoa kuvaa itsestään. (Ijäs 2002, 70.)

Kuinka maksutapatietoja sitten tulisi tulkita? Yksittäisen laskun myöhästyminen voi tapahtua mille tahansa yritykselle. Esimerkiksi suurien yritysten laskun hyväksymisprosessiin, saattaa liittyä monia vaiheita ja tämän vuoksi satunnainen maksu viivästyy. Jos kuitenkin maksutapatiedoista ilmenee, että yritys maksaa kaikki laskunsa systemaattisesti myöhässä, on tämä luotonantajalle negatiivinen merkki. Erityisen tärkeää maksutapatietojen tulkinnassa on huomioida niiden määrä. Jos otannassa on vain muutama maksutapakokemus, siihen ei voi luottaa yhtä paljon kuin tilanteessa, jossa maksutapakokemuksia on kymmeniä tai satoja. (Ijäs 2002, 70–71.)

2.11 Maksuhäiriömerkinnät

Oleellisessa osassa luotonmyöntöprosessia ovat maksuhäiriömerkinnät. Yritys X Oy on ulkoistanut perintätoimet Suomessa toimivalle perintäalan yritykselle. Tästä syystä varsinaista perintää ei käsitellä teoksessa. On kuitenkin tärkeä tietää, mistä maksuhäiriömerkinnät tulevat, mitä yleisimmät niistä tarkoittavat ja miten ne vaikuttavat yrityksen luottokelpoisuuteen. (Accounting managerin haastattelu 2019.)

Maksuhäiriömerkintöjä tai luottohäiriömerkintöjä on useita erilaisia, mutta yleisimmin vain kourallinen näistä esiintyy toistuvasti yrityksien luottotiedoissa. Useimmin käytettyjä merkintöjä ovat:

- tratta
- yksipuolinen velkomustuomio YVK
- yrityksen saneeraukseen liittyvät FHI, FHV ja FSA
- yrityksen konkurssiin liittyvät KHI, KHV ja KKV
- tilittämättömiin veroihin liittyvä asiat UM. (Suomen Perintätoimisto 2016c.)

Yleisin kaikista maksuhäiriömerkinnöistä lienee tratta. Tratta syntyy vanhentuneesta saamisesta, joka on siirretty perintäyhtiölle. Se perustuu julkiseen uhkaan eli tietoon maksuviiveestä yrityksessä. Tratasta lähetetään kirje velalliselle ja asiakkaan jättäessä tämä huomioimatta, tratta protestoidaan. (Suomen Perintätoimisto 2016c.)

Tratan protestointi tehdään joko hiljaisesti tai julkisesti. Hiljaisen protestin seurauksena velallisen luottotietoihin syntyy merkintä maksamattomasta laskusta. Vaihtoehtoisesti julkisen protestin myötä tieto julkaistaan myös talousalan lehdissä. Tratta yrityksen tiedoissa ei ikinä ole hyvä asia, ja se saattaa aiheuttaa ongelmia luottokelpoisuudessa. Trattaprotesti säilyy luottotiedoissa kolmen vuoden ajan. (Suomen Perintätoimisto 2016c; Ijäs 2002, 73.)

Yksipuolinen velkomustuomio syntyy tilanteesta, jolloin saatavalle on haettu käräjäoikeudelta tuomiota ja se voidaan periä ulosottoteitse. Tällöin velallinen ei ole vastannut haastehakemukseen, tai vastauksen perusteet ovat olleet riittämättömät. Saatavat ovat tällöin usein riidattomia, koska niiden käsittely riita-asiana nostaa kuluja esimerkiksi oikeudenkäyntikuluina huomattavasti. (Ijäs 2002, 73.)

Ilmoitus saneeraukseen hakeutumisesta on luotonantajalle erittäin negatiivinen merkki ja luototus pitäisi lopettaa viimeistään tässä vaiheessa toistaiseksi. Saneeraukseen hakevan yrityksen taloudellinen tilanne on huono ja sitä pyritään saneerauksen sekä velkajärjestelyiden kautta elvyttämään. Mikäli yrityksen saneerausohjelma hyväksytään,

antaa se jo osviittaa valoisammasta tulevaisuudesta. Huomioitavaa on kuitenkin se, että velkasaneerauksessa olevan yrityksen normaalia suurempi konkurssiuhka on edelleen läsnä. (Savolainen 2013.)

Jos yrityksen taloudellinen tilanne on niin huono, ettei se voi hakeutua tai sitä ei hyväksytä saneeraukseen, seuraa konkurssiin haku. Konkurssimerkinnät yrityksen luottotiedoissa ovat myös aina negatiivinen merkki ja avoin luotto tulisi tässä vaiheessa viimeistään sulkea. Konkurssin tarkoituksena on velallisen omaisuuden realisointi, jolla velkojien saatavat maksetaan. Konkursseissa velallisen varallisuus harvoin riittää kaikkien saatavien kattamiseen ja niistä seuraakin usein luottotappioita. (Suomen Perintätoimisto a.)

Um-maksuhäiriömerkintä yrityksen luottotiedoissa tarkoittaa ongelmia verojen kanssa. Jos maksamatta jääneitä arvonlisäveroon, ennakkipidätyksiin tai sairastakuutuksiin liittyviä maksuja ei suoriteta, julkaistaan ne protestilistalla. Verohallinto ei julkaise protesteja itse, vaan se lähettää ne yrityksille kuten Bisnode Finland Oy:lle ja Suomen Asiakastieto Oy:lle julkaistavaksi. Julkaisu voidaan myös peruuttaa, kun asiakas maksaa erääntyneet verot kokonaisuudessaan. Tämä ei kuitenkaan poista maksuhäiriömerkintää, ellei julkaisu ole tapahtunut verohallinnon virheestä. (Vero 2017.)

3 Asiakkaan luottokelpoisuus Yritys X Oy:ssä

3.1 Yritys X Oy:n luotonvalvontaprosessi

Yritys X Oy:n luottopolitiikka on varsin tiukka, koska riskit luottotappioiden suhteen halutaan minimoida. Se pystyy onneksi tarjoamaan palveluitaan myös niin sanotulla ennakkomaksuperiaatteella. Tämä tarkoittaa sitä, palvelu toteutetaan vasta maksun saamisen jälkeen. Näin myös yritykset, joille luottoa ei myönnetä, pystytään kiinnittämään asiakassuhteeseen. Osa pienemmistä asiakkaista myös suosii tätä laskutusmuotoa, koska se vähentää mahdollisuutta esimerkiksi laskusaatavan perimiselle ja ylimääräisille kuluille. (Accounting managerin haastattelu 2019.)

Luotonvalvonnassa työskentelee yksi henkilö, joka vastaa toiminnastaan accounting managerille sekä talousjohtajalle. Luotonvalvoja tekee läheistä yhteistyötä myyntihenkilöstön kanssa, koska uudet potentiaaliset asiakkaat tulevat myynnin kautta. Usein jo ennen

tarjouksen tekemistä, myyjät haluavat tietoa mahdollisen asiakkaan taloudellisesta tilanteesta. Näin kaikista suuririskisimmille yrityksille voidaan heti tarjota palveluita ennakkomaksua vastaan. (Accounting managerin haastattelu 2019.)

Mikäli uusi asiakas hyväksyy tarjouksen, lähettää tarjouksen tekijä avauslomakkeen luotonvalvojalle ja asiakkuus avataan. Tällöin tehdään varsinainen luottokelpoisuuden määrittely. Luotonvalvoja syöttää asiakkaan y-tunnuksen Bisnode Finland Oy:n järjestelmään ja tutkii luottotietoraportin. Tämän jälkeen asiakkaalle asetetaan luottolimiitti sekä maksuaika Yritys X Oy:n luottopolitiikan mukaisesti. (Accounting managerin haastattelu 2019.)

Olemassa olevien asiakkaiden seurantaan hyödynnetään myös Bisnode Finland Oy:n palveluita. Uudet asiakkaat lisätään niin kutsuttuun valvontaan aina asiakastilin avauksen yhteydessä. Luotonvalvonta tarkistaa aamuisin luottotietoyhtiön valvontalistalta asiakkaat, joiden luottoluokitus on tippunut, jotka ovat saaneet rekisteröidyn maksuhäiriömerkinnän ja joiden rekisteröity nimi on muuttunut. Luottokelpoisuuden määrittäminen käydään tarkemmin läpi liitteen 3 oppaassa. (Accounting manager haastattelu 2019.)

Yritys X Oy:n luottopolitiikan mukaisesti AAA- ja AA-luottokelpoisuuden omaavat yritykset ovat lähes aina luottokelpoisia. A-luokituksen omaavat yritykset voidaan myös usein luotottaa, mikäli rekisteröityjä maksuhäiriöitä ei ole. Uudet yritykset, joiden luottoluokitus on AN, voidaan myös luotottaa pienillä luottolimiiteillä, mikäli maksuhäiriöitä tai maksuviiveitä ei ole havaittavissa. (Accounting managerin haastattelu 2019.)

Vaikeimmat yritykset luottokelpoisuuden määrittelyn kannalta löytyvät luokista Ei Rating sekä B. Ei Rating tarkoittaa, että yrityksen tiedoissa on puutteita tai ristiriitaisuuksia. Tämän vuoksi Ei Rating yrityksiä ei luototeta Yritys X Oy:n luottopolitiikan mukaisesti kuin poikkeustapauksissa. B-rating yritysten luototusta taas voidaan tarkastella alla olevien lukujen positiivisten ja negatiivisten merkkien avulla. C-rating yritykset ovat lähtökohtaisesti aina käteisasiakkaita. (Accounting managerin haastattelu 2019.)

3.2 Luotonmyöntöä puoltavat kriteerit

Yrityksen luottokelpoisuuden arviointi rakentuu useista palasista, joiden tuloksena päätös voidaan tehdä. Kuten luvussa 3.2 on jo mainittu, absoluuttista kaavaa luottokelpoi-

suuden arviointiin ei ole olemassa, vaan jokainen yritys määrittää itselleen sopivan luotopolitiikan ja tekee luototukset sen mukaan. Yritys X Oy:ssä positiivisia merkkejä luotokelpoisuudesta on muun muassa maksuhäiriöttömyys, liiketoiminnan jatkuvuus, hyvä maksuvalmius ja sopiva vakavaraisuus. Luotonmyöntöä puoltavia rating-luokituksia Yritys X Oy:ssä ovat siis:

- AAA
- AA
- A
- AN.

Maksuhäiriöttömyyteen liittyy myös yrityksen makutapa, eli se maksaa laskut ajallaan, jolloin maksuviiveitä ei pääse syntymään. Liiketoiminnan jatkuvuudella tarkoitetaan sitä, että se on toiminut useiden vuosien ajan ja pystynyt kasvattamaan liiketoimintaansa tasaisesti sekä tuloksellisesti. Tätä voidaan seurata tilinpäätöksestä tasaisesti kasvavan liikevaihdon ja positiivisen tuloksen avulla.

Yrityksen taloudellisia lukuja tarkastellessa voitollinen tulos on siis positiivinen merkki. Kannattavuutta voidaan jopa pitää yritykselle tärkeämpänä ominaisuutena kuin vakavaraisuutta tai maksuvalmiutta. Korkea omavaraisuusaste kuitenkin antaa lisää luottamusta yritykseen, sillä se luo puskurin tappioiden varalle. (Alma Talent.)

Opinnäytetyössä käsitellyille olennaisille tunnusluvuille positiiviset luottoa puoltavat ohjeisarvot Yritys X Oy:ssä voidaan asettaa seuraavasti:

Nettotulos	> 0
Suhteellinen velkaantuneisuus	alle 40 %
Omavaraisuusaste	yli 25 %
Quick Ratio	yli 1
Net Gearing	alle 100 %.

Uusien yritysten kohdalla myös niin sanottu puhdas tausta on positiivinen merkki. Tällöin yrityksen vastuuhenkilöillä ei ole rekisteröityjä maksuhäiriöitä eikä aikaisempia esimerkkejä konkurssiin menneitä yrityksiä.

3.3 Negatiiviset merkit

Negatiiviset merkit luottokelpoisuutta määrittäessä ovat lähes vastakohta edellisen luvun positiivisista merkeistä. Yksittäinen maksuhäiriö ei vielä välttämättä huononna yrityksen luototusmahdollisuuksia, mutta jos niitä on systemaattisesti useita lyhyeltä ajalta, tulisi luototus jättää tekemättä. Useita maksuhäiriöitä omaavan yrityksen maksutapa on myös yleensä huono, eli mahdolliset maksut maksetaan myöhässä. Luotonmyöntöä heikentäviä rating-luokituksia Yritys X Oy:ssä ovat:

- Ei rating
- B
- C.

Negatiivisena merkinä voidaan myös pitää liikevaihdon laskua, erityisesti jos tulos on samalla tappiollinen. Yritys pystyy elämään vain tietyn aikaa saamallaan voittovaroilla, kunnes nekin on kulutettu loppuun. Jos tappiokierrettä ei saada loppumaan, on vaarana ylivelkaantuminen.

Negatiivisina merkkeinä tulkittavat ja luotonmyöntöä puoltamattomat tunnuslukujen ohjeisarvot Yritys X Oy:ssä voidaan asettaa seuraavasti:

Nettotulos	< 0
Suhteellinen velkaantuneisuus	yli 80 %
Omavaraisuusaste	alle 15 %
Quick Ratio	alle 0,5
Net Gearing	yli 200 %.

Jos luottoraportista ilmenee, että luottoa hakevan yrityksen vastuuhenkilö on tehnyt aikaisemmin konkurssin tai hänelle on merkitty henkilökohtaisia maksuhäiriömerkintöjä, on tämä negatiivinen merkki. Mikäli konkurssista on jo pitkä aika, esimerkiksi 10 vuotta, voidaan tämä katsoa lieventävänä asianhaarana.

4 Yhteenveto

Koska yritysten välinen kauppa on nykyisin pääsääntöisesti luottokauppaa, on yritysten äärimmäisen tärkeää määrittää heille itselleen sopiva luottopolitiikka ja noudattaa sitä. Oikein ja huolella tehty luottopolitiikka suojaa yritystä luottotappioilta ja vähentää luottoriskejä. Luottopolitiikkaa laatiessa myynnin tavoitteet tulisi myös ottaa huomioon. Näin pystytään muodostamaan paras mahdollinen riskienhallintamalli ja kommunikointia käydään yli osastorajojen.

Luotonvalvonnan tai luotonvalvojan tärkeys ja merkitys yritykselle korostui myös opinäytetyötä tehdessä. Luotonvalvoja on kuitenkin se henkilö, joka on parhaiten perillä yrityksen luottopolitiikasta ja vaikuttaa siihen eniten omalla tekemisellään. Huono luotonvalvonta tai epäpätevä luotonvalvoja voivat aiheuttaa yritykselle merkittävää taloudellista haittaa erityisesti pienemmän kokoluokan yrityksissä, joissa laskut ovat summaltaan suuria.

Yrityksien olisi myös suotavaa käyttää enemmän aikaa luottoluokituksestaan harmaalla sektorilla olevien yritysten luottokelpoisuuden tutkimiseen. Harmaaksi sektoriksi on työssä siis määritetty B- ja C-ratingin omaavat yritykset. Koska luottotietoyhtiöt eivät puolla näiden luotottamista, mielletään ne usein ilman syvempää analysointia luottokelvottomiksi. Harmaalta sektorilta on mahdollista löytää potentiaalisia helmiä, joiden tulevaisuus voi näyttää hyvinkin valoisalta.

Tunnuslukujen tarkempi tutkiminen osoitti, että parhaat mahdollisuudet menestymiseen, sekä luototukseen yritykselle syntyy, kun sen vakavaraisuus, maksuvalmius ja kannattavuus ovat kaikki hyvällä tasolla. Tällaiset yritykset kuuluvatkin usein parhaisiin AAA- ja AA-luottokelpoisuuden omaaviin yrityksiin. Suurin osa suomalaisista yrityksistä kuitenkin kuuluu näitä alempiin luottoluokkiin. Tämän vuoksi onkin tärkeää tiedostaa eri tunnuslukujen vaikutus toisiinsa. Esimerkiksi mikäli yrityksen omavaraisuus on välttävällä tasolla, tulisi sen kannattavuuden olla hyvä.

Tunnusluvuille on vaikea määrittää yksittäisiä ohjeisarvoja, jonka perusteella luottosuhde voidaan muodostaa. Tämän vuoksi onkin äärimmäisen tärkeää tarkastaa luottotietoraportin jokainen alue huolellisesti, koska luottokelpoisuuden määrittämisessä kokonaisuus ratkaisee. Vasta tämän jälkeen luotonvalvoja voi tehdä luottopolitiikan mukaisen luottopäätöksen.

Luottokelpoisuuden syvempi tutkiminen osoitti automaattisesti tuotettujen luottotietoraporttien olevan hyvin luotettavia ja erinomainen apu luottopäätöstä tehdessä. Ne kuvaavat tarkasti yrityksen sen hetkistä tilannetta. Myös yrityksen mahdolliset muutokset, niin negatiivisessa kuin positiivisessa mielessä, ilmenevät nopeasti luottotietoraporttien kautta. Näin ollen yritys voi hyvin perustaa luottopolitiikkansa luottotietoyhtiöiden tarjoamien luottoluokitusten ympärille.

Opinnäytetyön tekeminen oli opettavainen kokemus. Kirjoittaminen sujui yllättävän jouheasti, kun lähdemateriaaliin pääsi tutustumaan tarkemmin. Vaikeinta työssä oli aihealueen rajaus, sillä mukaan olisi voinut ottaa myös laajemmin perintää sekä vakuudellista luotonmyöntöä ja luottolimiittien määrittelyä.

5 Opas

5.1 Alkusanat

Opinnäytetyön tuloksena syntyneen oppaan tarkoituksena on auttaa Yritys X Oy:n luotonvalvojaa asiakasyritysten luottokelpoisuuden määrittelyssä, käyttäen apuna Bisnode Finland Oy:n luottotietoraportteja. Oppaan avulla Yritys X Oy:n luotonvalvoja pystyy määrittämään Yritys X Oy:n luottopolitiikan mukaisesti luototettavat asiakkaat käteisasiakkaista.

Opas lähtee liikkeelle asiakkaan tunnustamisesta ja luottotietoraportin hakemisesta luottotietoyhtiön järjestelmästä, ohjaten lukijaa kuvien avulla. Tämän jälkeen luottotietoraportti käydään läpi analysoitava osa-alue kerrallaan koko ajan havainnollistaen selityksien muodossa. Seuraavaksi siirrytään itse luottopäätöksen tekoon.

Luottopäätöksen teko -luvussa on määritelty Yritys X Oy:n luottopolitiikan mukainen arviointilistaus, josta ilmenevät minimikriteerit puoltavaan luottopäätökseen. Se on tehty B-luottoluokituksen omaavia yrityksiä silmällä pitäen, mutta sitä voidaan soveltaa kaikkiin

luottoluokkiin. Oppaan loppuun on näiden jälkeen koottu vielä pieni muistilista käsitellyistä asioista.

5.2 Pohdintoja

Liitteen 3 oppaan teossa oli tärkeää saada Yritys X Oy:n luottopolitiikkaa kuvastava, helposti ymmärrettävä ohjeistus. Sen lukemisen jälkeen Yritys X Oy:n luotonvalvojan tulisi pystyä tekemään luottopäätös tarkasteltavasta asiakasyrityksestä. Korostan tässä vielä sitä, että on lähes mahdotonta tehdä tarkkaa ohjeistusta, jota seuraamalla paras mahdollinen tulos saavutetaan. Tämä johtuu niin sanotuista inhimillisistä tekijöistä, jotka voivat vaikuttaa myös päätöksentekoon. Uskon myös, että luottopäätösten tekoa yrityksien välisessä kaupassa ei saada kokonaan automatisoitua ainakaan lähitulevaisuudessa.

Koen kuitenkin, että tekemäni opas kuvaa erittäin hyvin Yritys X Oy:n luottopolitiikan mukaisia standardeja luottokelpoisuuden määrittämiseen ja asiakassuhteen aloittamiseen. Mielestäni opas onnistui hyvin ja olen tyytyväinen lopputulokseen.

Oppaan hyödyn näkee vasta myöhemmin käytännössä, mikäli se otetaan osaksi Yritys X Oy:n uuden luotonvalvojan perehdytystä. Oppaan osalta huomioon tulee ottaa myös se, että se ei ole yleispätevä. Se on räätälöity Yritys X Oy:n luottopolitiikan ympärille ja saattaa olla huomattavan erilainen kuin jollakin toisella yrityksellä.

Lähteet

Aho, Pekka 2016. Miten luen tuloslaskelmaa ja tasetta? SBB – Solutions for Business & Brains Oy. <http://sbb.fi/wp-content/uploads/2016/11/miten-luen-tuloslaskelmaa-ja-tasetta.pdf>. Luettu 1.2.2019

Alma Talent. Tunnuslukuopas. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas>. Luettu 4.2.2019

Bäckström, Arto 2017. Mikä on tase ja miten sitä luetaan? FinFami ry <https://finfami-laatu.fi/laatukasikirja/tase/> Luettu 1.2.2019

Bullivant, Glen 2016, Credit Management, Routledge, Farnham. Available from: ProQuest Ebook Central. <https://ebookcentral.proquest.com/lib/metropolia-ebooks/reader.action?docID=533026>. Luettu 4.1.2019

Bisnode Finland Oy. Luottoluokitukset. <https://finland.bisnode.fi/aaa-rating-malli-ja-luokat/>. Luettu 24.1.2019

Ijäs, Sami 2002. Luottoriskien hallinta tuloksen tekijänä. Suomen Asiakastieto Oy, Helsinki.

Kallio, Risto. 2008. Tilinpäätös voi vahvistaa yrityksen luottoluokitusta. Suomen Asiakastieto Oy. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/tilinpaatos-voi-vahvistaa-yrityksen-luottoluokitusta?publisherId=2093&releasId=32753>. Luettu 12.12.2018

Kallunki, Juha-Pekka. 2014. Tilinpäätösanalyysi. Talentum Media, Helsinki.

Leppiniemi, Jarmo & Leppiniemi Raili. 2006. Tilinpäätöksen tulkinta. 4. uudistettu painos. WSOY Pro, Helsinki.

Koponen, Tuomas. 2016. Kannattavan kasvun jäljillä. Konnektor Oy. <https://blogi.konnektor.fi/ajankohtaista/kannattavaakasvua/>. Luettu 16.2.19

Lindström, Jyrki. 2014. Luotonvalvonta ja saatavien perintä. 4. uudistettu painos. Talentum Media 2014, Helsinki.

Liukka, Anna. 2017. Laskulla myynti – Yrittäjän riskit ja pelisäännöt. Visma PPG Oy. <https://www.vismappg.fi/blog/07.html>. Luettu 19.11.2018

Niemi, Marja-Leena. 2014. Luotto-oikeus: Luottotyypit, perintäprosessit ja takaisinsaanti. Talentum Media, Helsinki.

Savolainen, Marko. 2013. Yrityssaneeraus. Suomen Asianajajaliitto. https://www.asianajajaliitto.fi/asianajopalvelut/tarvitsetko_asianajajan/yrityssaneeraus. Luettu 17.2.19

Siipola, Sami. 2014. Mikä on tase ja mitä se kertoo? Suomen Talousverkko. <https://www.talousverkko.fi/mika-on-tase-ja-mita-se-kertoo/>. Luettu 24.1.2019

Suomen Perintätoimisto Oy a. Konkurssi. <https://www.suomenpt.fi/konkurssi/>. Luettu 17.2.19

Suomen Perintätoimisto Oy b. Luottotiedot. <https://www.suomenpt.fi/luottotiedot/>. Luettu 5.2.2019

Suomen Perintätoimisto Oy 2016c. Maksuhäiriöt. <https://www.suomenpt.fi/maksuhai-riomerkinta/>. Luettu 13.2.2019

Taloushallintoliitto. Kirjanpidon ABC. <https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc>. Luettu 27.1.2018

Talponen, Heimo 2002. Hallitse myyntisaamiset. WSOY, Helsinki.

Vero. 2017. Verovelkojen julkaiseminen. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/maksaminen-yritykset-ja-yhteisot/maksuvaikeudet/verovelkojen-julkaiseminen/>. Luettu 17.2.19

Yritys X Oy. Accounting manager. Haastattelu. 17.1.2019. Accounting managerin haastattelu 2019.

Yritys X Oy. <https://www.yritysx.fi/> Luettu 15.12.2018

Haastattelurunko

Haastattelurunko (Yritys X Oy:n Accounting Manager)

Kertoisitko yleisesti Yritys X Oy:stä (visio, missio, eettisyys)?

Minkälainen on Yritys X Oy:n luottopolitiikka ja ketkä siitä päättävät?

Miten luottoriskeihin ja luottotappioihin on yrityksessä varauduttu?

Mitä luottotietoyhtiötä käytetään luottopäästösten apuna ja miksi juuri niitä?

Osaatko arvioida, kuinka tiukka Yritys X Oy:n luottopolitiikka on verrattaessa kilpailijoihin?

Bisnode Finland Oy Standard-malliraportti

Transkokko Oy - 17124311

Standard

2016-05-16 10:52 Teppo Testi

TRANSKOKKO OY (TESTIYRITYS)

POSTIOSOITE: TESTITIE 17,99999 TESTILÄ, SUOMI

Y-TUNNUS: 1712431-1 D&B D-U-N-S® NR. 46-111-2222 PUHELIN 99-123456 TILINPÄÄTÖS 201212

A Luottokelpoinen Limiitti 64 kEUR

RATINGPERUSTEET

Toiminta

Vakiintunut

Tausta

Ei negatiivinen

Talous

Välttävä

Maksutapa

Positiivinen

RATINGHISTORIA

Pvm	Rating	Limiitti
2015-10-08	A	64
2015-06-10	B	
2015-05-13	AA	490
2015-03-15	AA	1 151
2014-06-26	AA	770
2013-08-11	AA	820
2012-06-22	AA	790
2011-06-01	AA	800

Yhteenveto

Rating	A	Liikevaihto (kEUR)	24 774
Limiitti (kEUR)	64	Tulos rahoituserien jälkeen (kEUR)	-440
Maksutapa - indeksi	78	Tilikauden tulos (kEUR)	-439
Maksuhäiriöt ja julkiset merkinnät	Ei	Oma pääoma (kEUR)	1 285
Rekisteröity	1998-10-16	Vastaavaa yhteensä (kEUR)	6 095
Yhtiömuoto	Osakeyhtiö (oy)	Quick ratio	0.9
Tilikausi	201212	Omavaraisuusaste %	21.3

1(6)

Transkokko Oy - 17124311

Toiminta

Vakiintunut

Yhtiömuoto	Osakeyhtiö (oy)
Rekisteröity	1998-10-16
Viimeisin nimenmuutos	200201
Aikaisempi nimi	Kuljetusliike Pekka Kokko Ky
Kotipaikka	Testilä
Osakepääoma	13 000 EUR
Epr-rekisterissä	Kyllä
Työnantajarekisterissä	Kyllä
ALV-rekisterissä	Kyllä
Työntekijöiden lkm	100 - 249 henkeä
Tuontitoimintaa	Kyllä
Vientitoimintaa	Ei
Toimiala	4941 / Tieliikenteen tavarakuljetus

Tausta

Ei negatiivinen

KONSERNITIEDOT

TYTÄRYHTEISÖT

5 lkm

Pvm	D&B D-U-N-S® Nr.	Nimi	Maa
	45-746-0463	TERE AS	Viro
	45-553-8339	U-TRANS OÜ	Viro
	45-180-1318	Testitrans Oy Finland	Suomi
	45-813-7998	Ritola Oy	Suomi
	45-813-0725	Lynx Ab	Suomi

VASTUUHENKILÖT

Nimi	Hetu	Rooli
Kokko Pasi	130561	Puheenjohtaja
Kokko Pekka	160450	Varsinainen jäsen
Kokko Juha	020656	Varajäsen
Kokko Pekka	160450	Toimitusjohtaja

NIMENKIRJOITUS

Toimitusjohtaja yksin
Varsinainen jäsen yksin

TILINTARKASTAJA

Ernst & Young Oy

Transkokko Oy - 17124311

VASTUUHENKILÖIDEN YRITYSYHTEYDET

Kokko Pasi		130561
Rooli	Nimi	D&B D-U-N-S® Nr.
Varsinainen jäsen	DING LOGISTICS AS (ESTONIA)	
Puheenjohtaja	Lynx Ab	45-813-0725
Varsinainen jäsen	Testitrans Oy Finland	45-180-1318

Kokko Pekka		160450
Rooli	Nimi	D&B D-U-N-S® Nr.
Varsinainen jäsen	DING LOGISTICS AS (ESTONIA)	
Varsinainen jäsen	U-TRANS OÜ (ESTONIA)	
Toimitusjohtaja	Lynx Ab	45-813-0725
Varsinainen jäsen	Lynx Ab	45-813-0725
Varsinainen jäsen	Kiinteistö Oy Testilä	45-953-8926
Toimitusjohtaja	Testitrans Oy Finland	45-180-1318

Talous

Välttävä

TUNNUSLUVUT

Tilikausi	20141231	Toimialan mediaani	20131231	20121231	20111231	20101231
Tilikauden pituus	12		12	12	12	12
Liikevaihto kEUR	24 774		18 495	15 659	14 017	17 219
Työntekijöiden lkm	105		92	93	91	96
Oma pääoma kEUR	1 285		1 960	1 786	1 586	976
Vastaavaa yhteensä kEUR	6 095		6 040	4 326	3 879	3 314
Omavaraisuusaste %	21.3	34.1	32.7	41.9	41.9	30.6
Quick ratio	0.9	1.1	1.1	1.4	1.5	1.2
Current ratio	0.9	1.1	1.1	1.4	1.5	1.2
Kokonaispääoman tuotto %	-6.6	7.7	7.4	10.5	24.9	5.7
Oman pääoman tuotto %	-33.8	15.6	16.1	17.6	43.1	9.9
Ostovelkojen kiertonopeus	31.0	39.0	47.0	32.0	33.0	20.0
Myyntisaamisten kiertonopeus	42.0	27.0	50.0	38.0	37.0	31.0
Gearing %	140.0	20.0	40.0	-40.0	-10.0	60.0
Voitto %	-1.7	2.4	1.7	2.0	4.8	0.6

3(6)

Transkokko Oy - 17124311

Sijoitetun pääoman tuotto %	-12.6	9.9	13.3	19.3	45.3	10.7
Suhteellinen velkaantuneisuus %	18.7	32.7	21.2	15.5	15.7	13.1

TILINPÄÄTÖS

TULOSLASKELMA summa keUR

Tilikausi	201412	201312	201212	201112	201012
Tilikauden pituus	12	12	12	12	12
Liikevaihto	24 774	18 495	15 659	14 017	17 219
Valmisteveraston muutos	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0
Ostot tilikauden aikana	5 123	4 086	3 479	2 718	3 853
Ulkopuoliset palvelut	12 767	8 220	5 938	4 678	7 000
Henkilöstökulut	5 505	4 459	4 463	4 109	4 442
Poistot ja arvonalentumiset	169	188	214	202	178
Liiketoiminnan muut kulut	3 261	2 499	2 115	1 817	2 176
Liiketulos	-403	413	452	961	186
Korkotuotot	0	0	0	0	0
Korkokulut	0	0	0	0	0
Tuotot osuuksista	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	1	31	0	2	1
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	38	13	8	11	45
Muut rahoituserät	0	0	0	0	0
Tulos ennen satunnaiseriä	-440	431	444	952	142
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
Muut satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tilikauden verot	0	113	124	251	42
Ed. tilikausien verot	0	0	0	0	0
Tilinpäätössiirrot	2	12	15	-3	1
Tilikauden tulos	-439	330	335	700	100

TASE summakEUR

Tilikausi	201412	201312	201212	201112	201012
Tilikauden pituus	12	12	12	12	12
Liikearvo	0	0	10	0	0
Kehittämismenot	0	0	0	0	0
Aineettomat oikeudet	27	44	60	49	32
Muut pitkävaikutteiset menot	453	527	115	139	175
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	480	571	185	188	207
Maa-alueet ja rakennukset	14	15	16	17	19
Koneet ja kalusto	244	319	396	490	424
Ennakot ja keskeneräiset hankinnat	0	0	0	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	0	0	0
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	258	334	412	507	443
Osuudet omistusyhteyksyrityksissä	1 051	1 051	123	123	123

4(6)

Transkokko Oy - 17124311					
Muut osakkeet ja osuudet	12	12	12	16	8
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	0	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0	0
Omat osakkeet	0	0	0	0	0
Muut sijoitukset	0	0	0	0	0
Sijoitukset yhteensä	1 063	1 063	135	139	131
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 801	1 968	732	834	781
Aineet ja tarvikkeet	0	0	0	0	0
Keskeneräiset tuotteet	0	0	0	0	0
Valmiit tuotteet ja tavarat	0	0	0	0	0
Myyntisaamiset	2 970	2 679	1 702	1 460	1 526
Konsernisaamiset	265	322	162	0	0
Muut saamiset	463	143	61	11	17
Siirtosaamiset	494	411	507	889	874
Rahoitusarvopaperit	0	0	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	101	516	1 161	686	116
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 294	4 072	3 594	3 045	2 533
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 095	6 040	4 326	3 879	3 314
Osakepääoma	13	13	13	13	13
Arvonkorotusrahoasto	0	0	0	0	0
Tiliikauden tulos ja voittovarot	1 272	1 947	1 773	1 573	963
Muu oma pääoma	0	0	0	0	0
Ylikurssirahasto	0	0	0	0	0
Omien osakkeiden rahasto	0	0	0	0	0
Vähemmistöosuus	0	0	0	0	0
OMAPÄÄOMA YHTEENSÄ	1 285	1 960	1 786	1 586	976
Tilinpäätössiirtojen kertymä	20	22	38	53	50
Pakolliset varaukset	13	0	0	0	0
Pääomalaina	0	0	0	0	0
Lainat rahoituslaitoksilta	877	490	80	160	242
Konsernivelat	0	0	0	0	0
Muut pitkäaikaiset velat	0	0	0	0	0
PITKÄAIKAINEN VELKA YHTEENSÄ	877	490	80	160	242
Lainat rahoituslaitoksilta	267	348	80	80	151
Konsernivelat	305	238	28	0	0
Ostovelat	1 533	1 600	840	683	610
Saadut ennakot	0	0	0	0	0
Lyhytaikaiset lainat	0	0	0	0	0
Siirtovelat	1 354	1 108	1 136	1 058	950
Muut lyhytaikaiset velat	441	275	338	260	336
LYHYTAIKAINEN VELKA YHTEENSÄ	3 900	3 569	2 422	2 081	2 047
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 095	6 040	4 326	3 879	3 314
Työntekijöiden lkm	105	92	93	91	96
YRITYSKIINNITYKSET					
Uusimmat yrityskiinnitykset	1 lkm				
Pvm	Summa EUR				
2013-12-09	1 377 722				

5(6)

Transkokko Oy - 17124311

Maksutapa

Positiivinen

MAKSUTAPA-INDEKSI

Pvm	2016-05-11
Kohde	78
Toimiala	77
Laskujen lkm	61
Keskim. eräpäivän jälkeen (pv)	1

Bisnodella on 2016-05-11 käytävissä 61 maksutapakokemusta, keskiastot 1 520 EUR.

MAKSUHÄIRIÖT JA JULKISET MERKINNÄT

ei rekisteröity

PERINTÄTOIMENPITEITÄ (< 1 v)

ei rekisteröity

Bisnode
Kumpulantie 3
00520 Helsinki
+358 9 75 11 91 00
www.bisnode.com

Opas luottokelpoisuuden määrittämiseen Yrityksessä X Oy

Sisällysluettelo

Yrityksen luottotietojen haku	2
Luottokelpoisuuden arviointi	4
Ratinghistoria	5
Taloustiedot	5
Vastuuhenkilöt ja konsernirakenne eli tausta	6
Maksutapa	7
Maksuhäiriöt	8
Luottopäätöksen teko	9
Kooste	10

Yrityksen luottotietojen haku

Myynti ilmoittaa uuden asiakkaan tiedot asiakkaan avauslomakkeella. Lomake sisältää asiakkaan nimen, y-tunnuksen, osoitteen ja mahdollisen luotontarpeen. Avauslomakkeen saatua siirry Bisnode Finland Oy:n luottotietojärjestelmään.

Avaa haku kohdasta **Luottotietoraportit**.

Yrityksen luottotietojen hakemiseen voi käyttää useita eri vaihtoehtoja ja esimerkiksi nimellä hakemisessa tarkentavina tietoina voi käyttää yrityksen osoitetietoja. Yritys X Oy:ssä haku tehdään kuitenkin asiakkaan **y-tunnuksella**. Se syötetään hakuvalikon ylimpään kohtaan.

The image shows a screenshot of the Bisnode search form. At the top, there is a green header with the text 'HÄS' and two tabs: 'Yritys' and 'Kuluttaja'. Below the header, there are several input fields: 'Nimi / Y-tunnus / DSB D-U-N-SB Nr.', 'Osoite', 'Postinumero', 'Kotipaikka', and 'Puhelin'. A red arrow points to the first input field. Below these fields, there is a checkbox labeled 'Myös sivutompikat'. At the bottom, there are two dropdown menus: 'Yhtiömuoto' (set to 'Kaikki') and 'Valitse maa' (set to 'Suomi'). At the very bottom, there are two buttons: 'Hae' and 'Tyhjennä'.

Yrityksen luottotietojen tarkasteluun käytetään Standard raporttia. Se sisältää tarkasteltavan yrityksen Rating-tiedot, rekisteri- ja kokoluokkatiedot, maksuhäiriötiedot, vastuuhenkilöiden yritysytteyksien tiedot sekä keskeisimmät tunnusluvut ja tilinpäätöstiedot. Tilinpäätöstiedot näkyvät enintään viideltä tilikaudelta, mikäli niitä on käytettävissä.

Raportin kieli on oletuksena suomi, mutta tarvittaessa sen hakea myös ruotsiksi, tanskaksi, norjaksi tai englanniksi. Kielen saa valittua vetovalikosta.

Kun oikea raportti ja haluttu kieli on valittu, paina **Tee tilaus** painiketta.

Nyt edessäsi on luottotietoraportti. Raportin alussa on ilmoitettu yrityksen virallinen nimi, postiosoite, y-tunnus, viimeisin tilinpäätös sekä luottokelpoisuuden arvioinnin kannalta tärkeinpänä rating-arvio ja maksimi luottolimiitti suositus.

Standard

2016-05-16 10:52 Teppo Testi

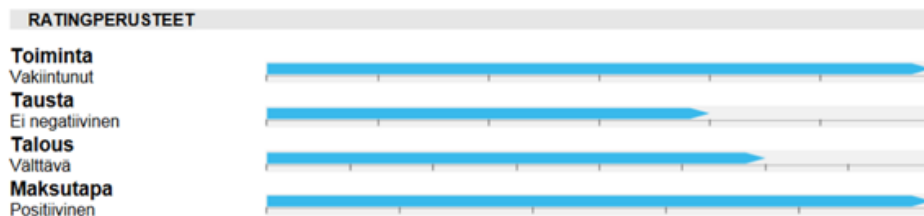
TRANSKOKKO OY (TESTIYRITYS)

POSTIOSOITE: TESTITIE 17,99999 TESTILÄ, SUOMI

Y-TUNNUS. 1712431-1 D&B D-U-N-S® NR. 46-111-2222 PUHELIN 99-123456 TILINPÄÄTÖS 201212

A Luottokelpoinen Limiitti 64 KEUR

Tämän alta löytyvät ratingperusteet, joiden avulla on nähtävissä, mistä kohdasta luottotietoraporttia mahdolliset ongelmat löytyvät. Esimerkiksi testiyritystä tarkistellessa, heikoimmat alueet ovat tausta sekä talous.

Luottokelpoisuuden arviointi

Luottoluokat on määritetty seuraavasti:

AAA-luokitus - Korkein luottoluokitus

Luottoriski minimaalinen

AA-luokitus - Hyvä luottokelpoisuus

Keskimääräistä pienempi luottoriski

A-luokitus - Luottokelpoinen

Normaali luottoriski

AN - Toiminta uutta / tausta ei negatiivinen

Normaalia hiukan suurempi luottoriski, pienehköä luotonantoa puolletaan

Ei Rating

Tiedot puutteelliset tai ristiriitaiset

B - Epätydyttävä

Normaalia suurempi luottoriski

C - Luotonantoa ei puolleta

Luottoriski huomattava

Luottokelpisuuden arviointi luottotietoraportin avulla aloitetaan tarkastamalla yrityksen sen hetkinen rating-arvio ja mahdollinen maksimiluottosuositus.

A Luottokelpoinen Limiitti 64 kEUR

Ratinghistoria

Seuraavaksi on hyvä tarkastella yrityksen ratinghistoriaa. Se antaa usein indikaatioita siitä, mihin suuntaan yritys on menossa. Testiyritys on rating-luokitus on pudonnut aiemmasta AA-luokasta vuoden 2015 kesällä luokkaan B, mutta noussut lokakuussa 2015 luokkaan A. Tämä on positiivinen merkki.

RATINGHISTORIA		
Pvm	Rating	Limiitti
2015-10-08	A	64
2015-06-10	B	
2015-05-13	AA	490
2015-03-15	AA	1 151
2014-06-26	AA	770
2013-08-11	AA	820
2012-06-22	AA	790
2011-06-01	AA	800

Taloustiedot

Ratingmuutos muutos johtuu tässä tapauksessa testiyrityksen vuoden 2014 tappiollisesta tilinpäätöksestä. Näin on luonnollista ottaa tarkasteluun yrityksen taloustiedot. Luottotietoraportti kattaa siis yrityksen tilinpäätöksen, mikäli yritys on sen julkaissut. Tuloslaskelmasta on ensin hyvä tarkistaa liikevaihto ja tulos.

TULOSLASKELMA summa kEUR					
Tilikausi	201412	201312	201212	201112	201012
Tilikauden pituus	12	12	12	12	12
Liikevaihto	24 774	18 495	15 659	14 017	17 219
Tilikauden tulos	-439	330	335	700	100

Alla näkyvät tunnusluvut ovat johdettu suoraan yrityksen tilinpäätöksestä ja taseesta. Näin talouden tarkempi tarkastelu voidaan suorittaa niiden avulla. Luottopäätöksen teon tueksi tunnusluvuista on valittu omavaraisuusaste, quick ratio, gearing ja suhteellinen velkaantuneisuus sekä tilikauden tulos. Näiden vaikutus luottopäätöksen tekoon avataan tarkemmin luvussa **Luottopäätöksen teko**.

TUNNUSLUVUT						
Tilikausi	20141231	Toimialan mediaani	20131231	20121231	20111231	20101231
Tilikauden pituus	12		12	12	12	12
Liikevaihto kEUR	24 774		18 495	15 659	14 017	17 219
Työntekijöiden lkm	105		92	93	91	96
Oma pääoma kEUR	1 285		1 960	1 786	1 586	976
Vastaavaa yhteensä kEUR	6 095		6 040	4 326	3 879	3 314
Omavaraisuusaste %	21.3	34.1	32.7	41.9	41.9	30.6
Quick ratio	0.9	1.1	1.1	1.4	1.5	1.2
Current ratio	0.9	1.1	1.1	1.4	1.5	1.2
Kokonaispääoman tuotto %	-6.6	7.7	7.4	10.5	24.9	5.7
Oman pääoman tuotto %	-33.8	15.6	16.1	17.6	43.1	9.9
Ostovelkojen kiertonopeus	31.0	39.0	47.0	32.0	33.0	20.0
Myyntisaamisten kiertonopeus	42.0	27.0	50.0	38.0	37.0	31.0
Gearing %	140.0	20.0	40.0	-40.0	-10.0	60.0
Voitto% %	-1.7	2.4	1.7	2.0	4.8	0.6

31

Transkokko Oy - 17124311

Sijoitetun pääoman tuotto %	-12.6	9.9	13.3	19.3	45.3	10.7
Suhteellinen velkaantuneisuus %	18.7	32.7	21.2	15.5	15.7	13.1

Vastuuhenkilöt ja konsernirakenne eli tausta

Mikäli yrityksen vastuuhenkilöillä on henkilökohtaisia maksuhäiriömerkintöjä, näkyvät ne vastuuhenkilön nimen alla.

VASTUUHENKILÖT

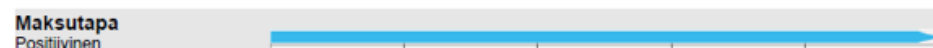
Nimi	Hetu	Rooli
Kokko Pasi	130561	Puheenjohtaja
Kokko Pekka	160450	Varsinainen jäsen
Kokko Juha	020656	Varajäsen
Kokko Pekka	160450	Toimitusjohtaja

Vastuuhenkilöiden tietojen alta löytyvät tarkasteltavan yrityksen mahdolliset tytäryhteisöt ja/tai konserniyritys. Myös näiden yriytysten rekisteröidyt maksuhäiriöt näkyvät niiden nimien alla, mikäli niitä on.

TYTÄRYHTEISÖT 5 lkm			
Pvm	D&B D-U-N-S® Nr.	Nimi	Maa
	45-746-0463	TERE AS	Viro
	45-553-8339	U-TRANS OÜ	Viro
	45-180-1318	Testitrans Oy Finland	Suomi
	45-813-7998	Ritola Oy	Suomi
	45-813-0725	Lynx Ab	Suomi

Maksutapa

Maksutapa-indeksi kertoo, kuinka yritys laskujen maksunsa hoitaa. Testiyrityksellä on rekisteröityjä maksutapakokemuksia 61 ja keskimääräinen viive on yksi päivä. Yritys hoitaa siis maksunsa hyvin. Päivän viive selittyy sillä, että yritykset ottavat maksut reskontriinsa yleensä vasta seuraavana päivänä maksun saannista.

MAKSUTAPA-INDEKSI

Pvm	2016-05-11
Kohde	78
Toimiala	77
Laskujen lkm	61
Keskim. eräpäivän jälkeen (pv)	1

Bisnodella on 2016-05-11 käytettävissä 61 maksutapakokemusta, keskiarvo 1 520 EUR.

Maksuhäiriöt

Luotonmyöntäjän kannalta mahdolliset maksuhäiriöt kertovat paljon yrityksestä ja yleensä negatiivisessa mielessä. Testiryityksellä ei ole rekisteröityjä maksuhäiriöitä.

Yleisimpiä maksuhäiriöitä ovat:

- tratta
- yksipuolinen velkomustuomio YVK
- yrityksen saneeraukseen liittyvät FHI, FHV ja FSA
- yrityksen konkurssiin liittyvät KHI, KHV ja KKV
- tilittämättömiin veroihin liittyvä asia UM.

MAKSUHÄIRIÖT JA JULKISET MERKINNÄT

ei rekisteröity

PERINTÄTOIMENPITEITÄ (< 1 V)

ei rekisteröity

Yksittäinen maksuhäiriö ei välttämättä aina tarkoita kieltävää luottopäätöstä. Jos esimerkiksi AAA-, AA tai A-ratingin yrityksellä on yksittäinen tratta pienelle summalla suhteutettuna sen liikevaihtoon, voidaan luototus tehdä. Yksipuolinen velkomustuomio on sen sijaan vakavampi merkintä ja tällöin luototus on usein hyvä jättää tekemättä. Saneerausyrityksiä Yritys X Oy:ssä ei luototeta ilman vakuuksia. Konkurssiin haettavia yrityksiä ei myöskään luototeta. Myös verovelkaiset yritykset on suositeltavaa jättää luotottamatta.

Luottopäätöksen teko

Luottopäätöksen tekeminen on luotonvalvojan tärkein tehtävä. Tässä luvussa on kerrottu, millä perusteilla luottopäätös syntyy. Tarkkaa ohjeistusta on lähes mahdotonta laatia, mutta luottotietoraportit ovat luotettavia luottokelpoisuutta arvioidessa, joten niiden rating-arvioihin voi tukeutua. Yritys X Oy:n luottopolitiikan mukainen luottokelpoisuus määräytyy seuraavasti:

- AAA- AA-rating-luokat ovat pääsääntöisesti aina luottokelpoisia
- A-rating-luokka on myös yleensä aina luottokelpoinen
- AN-rating-luokan yritykset voidaan luotottaa ja näille käytetään vakio luottolimiittiä 1000€
- B-rating yritykset voidaan luotottaa vain tietyin edellytyksin
- Ei rating-luokituksen omaavia yrityksiä ei luototeta kuin poikkeustapauksissa. Poikkeuspäätöksen tekee talousjohtaja
- C-rating luottoluokituksen yrityksille ei avata luottoa.

AAA-, AA- ja A-rating yritykset voidaan siis luotottaa pääsääntöisesti aina. Poikkeuksina tapaukset, joiden luottotietoraporteissa on viitteitä negatiivisista merkeistä. Esimerkiksi yrityksen maksutapa on huono ja liikevaihto pieni. B-rating yrityksille tehtyä alla olevaa arviointilistausta voidaan myös soveltaa muiden luottoluokituksen omaaviin yrityksiin.

Vaikeimmin määriteltävät yritykset löytyvät siis B-rating-luokasta. Näitä luottottaminen edellyttää, maksuhäiriöttömyyttä, hyvää maksutapaa ja tyydyttävää taloudellista tilannetta. Taloudellinen tila voidaan näissä tapauksissa tarkastella tunnuslukujen ja tuloksen avulla.

Tarkasteltavat tunnusluvut ja vaatimukset, joilla luotto B-rating yritykselle voidaan luotto avata:

Nettotulos	> 0
Suhteellinen velkaantuneisuus	alle 80 %
Omavaraisuusaste	yli 15 %
Quick Ratio	yli 0,5
Net Gearing	alle 200 %

Sääntönä voidaan pitää, että 3/5 tarkasteltavista tunnusluvusta täytyy olla ohjearvojen puitteissa. Suurimman painoarvon voi antaa omavaraisuudelle ja tulokselle.

Muut kriteerit puoltavalle luottopäätökselle:

Yrityksen tausta on puhdas, eli sillä ei ole aiemmin rekisteröityjä konkurssseja.

Yrityksen maksutapa on hyvällä tasolla eli vähintään toimialan keskiarvossa. Esimerkkinä testiyrityksen maksutapa 78, toimialan keskiarvon ollessa 77.

Yrityksellä ei tule olla rekisteröityjä maksuhäiriöitä. (Ks. poikkeus luvusta **maksuhäiriöt**.)

Kooste

1. Syötä asiakkaan Y-tunnus Bisnode Finland Oy: luottotietokantaan.

2. Tarkasta asiakkaan tunnistetiedoista nimi, osoite, y-tunnus, viimeisimmän tilinpäätksen päivämäärä ja Rating-luokitus.

3. Analysoi luottotietoraportti.

4. Tee luottopolitiikan mukainen luottopäätös.